

ΤΟ ΑΡΙΣΤΕΙΟΝ

ΤΗΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ,

ἢ

Η ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ.

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΔΥΟ ΠΡΑΞΕΙΣ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ.

—*—*—*—

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ, ὁ περίφημος Ἴταλός ζωγράφος.

ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, γίος χειρουργός τῆς Φλωρεντίας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΛΑΜΑΡΙΣ, πρόεδρος τῆς τοῦ ἀγίου Καρόλου Ἀκαδημίας τῆς ζωγραφικῆς.

ΔΑΥΡΑ, κόρη ὀρφανή, ἐπιτροπευομένη ὑπ' αὐτοῦ.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ. — ΖΩΓΡΑΦΟΙ. — ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ. — ΘΕΑΤΑΙ.

—ο—

Ἡ Σκηνὴ ἐν Φλωρεντίᾳ, περὶ τὰ μέσα τῆς δεκάτης ἐβδομῆς ἑκατονταετηρίδος.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

ΤΟ ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ. ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, εἰσέρχεται εἰς τὸ ζωγραφεῖον ὁ δὲ Σαλβατώρ Ρόζας, ἄμα ἰδὼν αὐτὸν, ἀφίγει τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ καὶ προσελθὼν ἀφίγει τὴν χεῖρά του.

Σ α λ β α τ ῶ ρ.

Καλῶς ἦλθες, ἰατρῆ μου. Χάρῃ εἰς ἐσέ, ἰδοὺ ἐγὼ ἐργαζόμενος, καθὼς βλέπεις.

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Σὲ εἶχα παρακαλέσει νὰ ἴσυχάζῃς ἀκόμη μερικὰς ἡμέρας· ἀλλὰ καταλυμβάνω ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὲ ὑπακούσῃς· ὁ ἔρωσ τῆς τέχνης. . .

Σ α λ β α τ ῶ ρ.

Σὲ βεβαίω, ἰατρῆ, ὅτι εἶμαι ὄλις διόλου καλῶς καὶ συγχώρησέ με νὰ τὸ ἐπαλάβω, χρεωστῶ τὴν υγείαν μου εἰς ἐσέ, εἰς τὴν χειρουργικὴν ἐπιτηδειότητά σου, εἰς τὰς φιλικὰς περιποιήσεις σου πρὸς ἀδελφὸν δὲν ἦθελες δεῖξει περισσοτέραν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν. Τῇ ἀληθείᾳ, δὲν ἤθελόν ποτε νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου. Συλλογίσου τιφόντι τὴν θέαν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθην· φθάνω ἐδῶ ξένος, φυγὰς· καὶ, εἰς ἂν δὲν ἦρκει τοῦτο, πίπτω ἀπὸ τὸν ἵππον καὶ θραύω τὸν βραχίονά μου· ἀντὶ δὲ νὰ μείνω ἐγκαταλειμμένος εἰς τὸν δρόμον, ἐρημος καὶ ἀθεράπευτος, ἢ καλὴ μου τύχη μὲ βίπτει εἰς χεῖρας τοῦ χαριστέρου, τοῦ

αφιλοκερδιστέρου, τοῦ επιτηδειοτέρου ἱατροῦ τῆς Τασκάνης, ὅστις ἀναλαμβάνει νὰ γίνη σωτὴρ καὶ φίλος μου· ἢ πολυτάραχος ζωὴ τὴν ὁποίαν διάγω, ἰατρὸς μου, δὲν μὲ συνείδησεν εἰς τοιαύτας ἀποζημιώσεις.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Ἐξεπλήρωσα τὸ χρέος μου πρὸς ἄνδρα ἔνδοξον.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν ὅτι μ' ἐθεράπευσας, ἀλλὰ μὲ ἐγκωμιάσεις προσέτι. Βιπέ με τώρα, ἰατρε, τίς τίνα μὲ θαυμάζεις; Πρόσεξε καλὰ μὴ διακινδυνεύσης τὴν ὑπόληψίν σου, ἐπαινῶν ἄνθρωπον, μετερχόμενον ἀλληλοδιαδόχως καὶ συγχρόνως μάλιστα πολλὰ ἐπαγγελμακτα, ποιητὴν, μουσικόν, ὑποκριτὴν, στρατιώτην, συνωμότην, καὶ ληστήν, ὡς λέγουσιν ἀγαθοὶ τινες φίλοι . . . .

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Τὸ κατ' ἐμὲ θαυμάζω μάλιστα τὸν μέγαν ζωγράφον.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Φαίνεται, ὅτι δὲν εἶσαι ὁμότεχνος.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Ἦπως λέγεις τοῦτο;

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Ἄ! ἰατρε μου, ζωγράφος ἂν, ἤθελες πράξει ὅ,τι πράττουσιν οἱ ὁμότεχνοί μου· ἤθελες ὁμολογήσει, ὅτι ἔχω ὅλα τὰ προτερήματα, ἐκτὸς ἐκείνου δι' ὃ ἡ μνήμη μου θέλει ἴσως διασωθῆ μετὰ θάνατον. Ἄκουσε ὅλους τοὺς ἀντιζήλους μου· θέλουν σὲ εἰπεῖ, ὅτι στιγουργῶ ἀριεστὰ ἐπιτηδείως, ἀρκεῖ νὰ μὴ τοὺς ἐκέντησα εἰς τὰς σατύρας μου· ὅτι εἶμαι ὑποκριτὴς ἐξαιρέτος, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐνέπαιξα τὰς ἀδυναμίας των· ὅτι αὐτῶν ἔχει ἀδεξίως· ὅτι ἠγωνίσθην γενναϊότατα ἐν Νικαπόλει μετὰ τοῦ ὑπερμάχου τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας Μιζανιέλλου, κλπ. κλπ. ἀλλ' ὅτι εἶναι δυστύχημα νὰ μπαταιπονω ζωγραφῶν.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Καὶ ὅμως! τίς ἐξ αὐτῶν κατόρθωσέ τι τὸ δυνάμενον νὰ παραβληθῆ πρὸς ἐν καὶ μόνον τῶν ἀριστουργημάτων σου;

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Σὲ λέγω πάλιν, φίλτατε Βαρνάρδε, δὲν εἶσαι ζωγράφος.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Ἦ τίς οἶδες;

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Ἦως! εἶναι δυνατόν! . . . τόσῃ χειρότερα.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Ἦ διατὶ τέχα;

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Διότι ἐπεθύμουν ἢ φιλία μας νὰ διαρκέσῃ πολὺ.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Δὲν ἐνοῶ τί λέγεις.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Ἦ αἰεὶς βέβαια, Ἦ δὲν εἶναι ἀληθές; Ἄλλ' ἂν τω-

ἀντι εἶσαι ζωγράφος, μὴ μὲ δείξῃς ποτὲ κἀνὸν πρὸς τῆς γραφίδος σου.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Ἄλλ' ἐγὼ ἠρχόμην μάλιστα νὰ σὲ παρακαλέσω· μὲ εἰπῆς τὴν γνώμην σου περὶ μιᾶς εἰκότος τὴν ὁπία πρὸ μικροῦ ἐτελείωσα.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Δὲν θέλω σὲ εἰπεῖ τὴν γνώμην μου· μείνωμεν λοι, Βαρνάρδε. Ἔχω τὴν δυστυχίαν νὰ λέγω πάντα τὴν ἀλήθειαν.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Καὶ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν ζητῶ νὰ μὲ εἰπῆς· οὐδὲ ἔδω ὀργισθῆ, ὅσο σκληρὰ καὶ ἂν ἦναι.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Ὡ! τώρα σὲ πιστεύω· οὕτως ὀμιλοῦν ὅλοι οἱ ῥόδοι· φίλε μου, Ἦ διατὶ ἔρχεσαι νὰ προκαλέσῃς ἐπιληρνεϊάν μου καὶ νὰ καταστρέψῃς τὴν πλάσιν τῆς φαντασίας σου; Βύχαριστήσου εἰς τὰ ἐγκώμια ὀκειῶν δειξέ τὰς εἰκόνας σου εἰς τὸν πατέρα, εἰς τὴν μητέρα σου, εἰς τὴν ἀδελφὴν σου, εἰς τὴν ρωμένην σου· ἔσο ἔξοχος ζωγράφος παρὰ τὴν ἐπίστα καὶ ἐξακολουθεῖ ὦν, ὡς πρὸς τὸ κοινόν, ὡς καὶ ἐμὲ, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἔξοχος χειρουργός.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Πρόκειται περὶ τῆς τύχης μου· πρόκειται νὰ ἴδω τὴν εἰκόνα μου εἰς τὸ ζωγραφικόν διαγώνισμα.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Εἰς τὸ ζωγραφικόν διαγώνισμα! ἰατρε μου, Ἦ γκα νὰ σὲ ἀποτρέψω ἀπὸ τὴν μαριάν αὐτὴν ἰα λοιπὸν· φέρμα τὴν εἰκόνα σου, ἐνόσω εἶναι καὶ ἀκόμη νὰ σωθῆς.

Ρ α β ι ε ν ν α ς .

Τρέχω νὰ σὲ τὴν φέρω.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ, ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ ΚΑΛΜΑΡΙΣ.

Κ α λ μ α ρ ι ς , ὑπαναλόγων τὴν θύραν καὶ σάβαν δι αὐτῆς μόνην τὴν κεφαλὴν.

Μὲ συγχωρεῖτε! ἐδῶ κατοικεῖ ὁ περιήγησις ἡ βατῶν Ρόζας;

Σ α λ θ α τ ὠ ρ , προβαίνων πρὸς τὴν θύραν· Ἦδῶ μάλιστα· ἐγὼ εἶμαι ὁ Σαλβατῶρ Ρόζας ἢ ὄνομα εἰς τὰς προσταγὰς σας! Πρὸς τίνα ἔχω τὴν μὴν νὰ ὀμιλῶ;

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ὄνομάζομαι Ἀνδρέας Κάλμαρις καὶ εἶμαι ἄδρος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ ἁγίου Καρόλου.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας! τιμὴ μεγάλη δι' ἡ ἐπίσκεψίς σας, κύριε μου! . . . Κατὰ τί δύναμαι νὰ ἰσμεύσω εἰς τὴν ἀκαδημίαν καὶ εἰς τὸν πρόεδρόν ἡ

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Μετὰ δέξιμόν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν διατρίβη

ἴσως θεωρεῖσθε, ὅτι ἐνεφανίσθην εἰς ὑμᾶς ἐξώφρα ὀποσόν, κύριε Σαλβατῶρ· ἀλλὰ μὲ ἐθεθαίωσαν, ὅτι δὲν ἐδέχεσθε.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Πιστῶν ἀπὸ τοῦ ἴππου καὶ πληγωθεὶς, ἠναγκάσθην νὰ μείνω ἐπὶ πολλὸν χρόνον δεσμιός εἰς τὴν κλίνην μου· καὶ ἰδοὺ ὁ δεσμοφύλαξ ἢ μᾶλλον ὁ ἐλευθερωτὴς μου (δεικνύων τὸν Βερνάρδον Ραβιένναν).

ΚΑΛΜΑΡΙΣ, σφόδρα ταραττομένος ἰδὼν τὸν Ραβιένναν.

Ἄ! Ἦ μείεις εἶσθε, ἰατρε. . . φίλτατε Βερνάρδε; ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, τεθορυβημένος ἐπίσης ὀποσόν.

Ἐπιειδέστατος δούλος σας, Κύριε Κάλμαρι. Ναι, ἐγὼ ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ θεραπεύσω τὸν κύριον Σαλβατῶρ. (Πρὸς τὸν Σαλβατῶρ). Ὑγιάνει, ἔνδοξε Σαλβατῶρ· μὴ ληθμονῆς τὰς παραγγελίας μου. (Ἰδία πρὸς τὸν αὐτὸν) Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴν εἰπῆς τι εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν περὶ τῆς ὀμιλίας μας (ἀπέφευγεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ, ΚΑΛΜΑΡΙΣ.

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ἦ γνωρίζετε αὐτὸν τὸν Ραβιένναν;

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Εἶναι ὁ χειρουργός ὅστις μὲ ἀπέδωκε τὴν χρῆσιν τοῦ βραχίονός μου.

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ἄμα παύσατε τοῦ νὰ ἔχετε ἀνάγκην αὐτοῦ, θέλετε πράξει καλῶς, πιστεύσατέ με, νὰ τὸν πληρώσατε καὶ νὰ μὴ τὸν δεχθῆτε πλέον· εἶναι ἐκ τῶν καινουργῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, οἵτινες, ἀπαξ παρεισθῆσαντες εἰς τὴν οἰκίαν σας, κατορθώνουν νὰ δεσπώσωσιν ἐν αὐτῇ, ἂν τοὺς ἀφήσατε. . . .

Σ α λ θ α τ ὠ ρ , διακόπτων αὐτόν.

Λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ καθίσετε, κύριε μου, καὶ εἰπέτε με τί ἐπιθυμεῖτε. Ἦ ἴλλοτε ἴσως ν' ἀγοράσατε κάμμιαν εἰκόνα μου;

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ἦσως. Σ α λ θ α τ ὠ ρ , παροξυνθεὶς.

Ἦσως. . . Ὅπως ἀγαπᾶτε! Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ἔνοῶ, ὅτι τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ ὑμᾶς. Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Ἦξεύρετε, κύριε μου, ὅτι ὁ θέλων ν' ἀγοράσῃ τὰς εἰκόνας μου πρέπει νὰ πληρώσῃ τὴν τιμὴν τὴν ὀπιόταν ζητῶ· συγκατάθεσιν δὲν δέχομαι.

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ζητήσω ἀπὸ ὑμᾶς συγκατάθεσιν τίνα ὡς πρὸς τὴν τιμὴν.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Τότε ἡ ὑπόθεσίς σας ἐτελείωσεν. Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ἦσως πάλιν. . . ὅταν μάθετε τὰς συμφωνίας μου.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ Ἦξ ἐνοῶ, κύριε μου. Θέλετε νὰ μὲ πληρώσατε εἰς προθεσμίας μακράς. Κατὰ δύστυχίαν, τὸ βαλάντιόν μου εἶναι κενόν· ἠναγκάσθην νὰ φύγω ἀπὸ τὴν θύρην, ὅπου κατόρθωσαν νὰ ἐρεθίσωσι τὸν πάπαν κατ' ἐμοῦ, χωρὶς νὰ λάβω καιρὸν νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς χρεώστας μου· μόλις ἐπρόσθεσα νὰ βάλω εἰς τὴν θύραν τῆς καὶ νὰ ἐπάρω μαζί μου μίαν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ παραχωρήσω εἰμὴ ἐπὶ μετρητοῖς.

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Κ' ἐγὼ ἐνοῶ νὰ τὴν ἀγοράσω ἐπὶ μετρητοῖς. Ἦ δειξάτε τὴν εἰκόνα αὐτὴν εἰς κἀνένα ἄλλον τεχνίτην τῆς πόλεως μας;

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Εἰς κἀνένα. Ἀρκεῖται ἐπιμνήσεις γίνονται περὶ τῶν ἔργων μου ἀπὸ ἐξέλιθωσι τοῦ ζωγραφίου μου, ὡς τε φροντίσω νὰ μὴ κακολογηθῶσιν ἐκ προουμίου.

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Φρονημώτατον τοῦτο, καὶ σὰς ἐγκρίνω κατ' ὀλοκλήρειαν.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Ἐπὶ τὸ προκείμενον λοιπὸν, κύριε πρόεδρε.

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ἦξεύρετε ὅτι αἴθριον ἢ τῆς ζωγραφικῆς Ἀκαδημίας μας διανέμει τὰ βραβεῖα αὐτῆς.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Ναι τὸ ἔξοχόν· πενταχόσια τάλληρα εἰς τὸ ἀριστον τῶν ἔργων, διακόσια εἰς τὸ δευτεροῦσον.

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ἦ ἔχετε σκοπὸν νὰ συναγωνισθῆτε;

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Πρῶτον, ἐλπίζω νὰ λάβω περισσότερα τῶν ἑπτακοσίων τάλληρων διὰ τὴν μίαν καὶ μόνην εἰκόνα τὴν ὁποίαν εἶμπορῶ νὰ στείλω εἰς τὸν συναγωνισμὸν καὶ, δεύτερον, ἐπειδὴ ἔχω ἀκόμη ἰκανὴν χρεῖαν τῆς ὑπολήψεώς μου, δὲν συμφέρει νὰ τὴν ἐλάβω εἰς τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον.

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Ἦ γκρίνω καὶ πάλιν τὸν σκοπὸν σας, καὶ ἀποφασίζω ἤδη ν' ἀγοράσω τὴν εἰκόνα σας, . . . ἂν ὅμως δέχεσθε νὰ μὲ τὴν παραχωρήσατε δι' εἰκοσι χιλιάδας τάλληρων!

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Δι' εἰκοσι χιλιάδας τάλληρων! . . . λάβετε τὴν αἰτέωσιν, κύριε μου, καὶ σὰς ἐξομολογοῦμαι, ὅτι οὐδέμια τῶν εἰκόνων μου μὲ ἔφερα τοσούτον ποσόν ἀλλὰ δὲν τὴν εἶδατε ἀκόμη. . .

Κ α λ μ α ρ ι ς .

Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ τὴν ἰδῶ εἰμὴ δταν τὴν πληρώσω, ἂν εἶμεθα σύμφωνοι.

Σ α λ θ α τ ὠ ρ .

Ἄλλὰ εἶμεθα πληρέστατοι, κύριε πρόεδρε. Μὴν τρέχετε, παρακαλῶ ἐνοῶ νὰ ἀγοράσω μετὰ τῆς εἰκόνας καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λέγω, ὅτι ἐγὼ ἐξωγράφισα αὐτὴν.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Παίζετε βεβαίως, κύριέ μου! . . . μήπως δεν είστε άρκοί να προτερήματά σας;

Κ ά λ μ α ρ ι ς.

Ναι, έχω προτερήματά τινά, άναμφιβόλως, και μεταξυ των άλλων, δύναμαι να κρίνω άσφαλώς όπως ούν περι ζωγραφικής· ήξεύρω να διακρίνω την καλήν από την κακήν εικόνα. Άλλοτε μάλιστα και μετεχειρίσθην την γραφίδα μου. Κατ' εύτυχίαν έννόησα μετ' άλίγον, ότι είμπορώ να γίνω άριστος κριτής, άριστος έντιμητής, φιλοτέχνης διακεκριμένος, άλλ' άτι ή φύσις δεν με έδωκε την μεγαλοφυΐαν, δι' ής και μόνης δύναται τις να γίνη άριστοτέχνης.

Σ α λ β α τ ώ ρ, ιδία.

Α! φίλτατε Βερνάρδε μου! τί κρίμα να μη συλλογίζεσαι και συ τόσον ήρθός. (Γεγωνιά τή φωνή). Άλλά τότε, κύριέ μου, ιδιαιτέ έχετε την ματαιότητα να επίζητείτε σήμερα την δόξαν αυτήν, την όποιαν τοσούτον φρονίμως ποιούντες επαύσατε διώκοντες; Με συγχωρείτε δια το θάρρος μου, με φαίνεσθε όμως άνακόλουθος.

Κ ά λ μ α ρ ι ς.

Κύριε Σαλθατώρ, έδώ.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Τόν τίτλον τοῦ ζωγράφου;

Κ ά λ μ α ρ ι ς.

Όχι, όφρανήν κόρην επιτροπευομένην παρ' έμοῦ.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Άλλη άνοια, δια τας ύπολεύους τρίχας σας.

Κ ά λ μ α ρ ι ς.

Σύμφημι άλλ' άκούσατε όλην την έξομολόγησίν μου. Ο πατήρ της Λαύρας ήτο έτι μάλλον ένθουσιωδέστερον έμοῦ προσηλωμένος εις την τέχνην του Ραφαήλ και τοῦ Μιχαήλ Άγγελου. Έν τή διαθήκῃ του, δι' ής με διώρισεν επιτροπον της θυγατρός του, διέταξεν, ότι αυτή δεν θέλει λάβει σύζυγον είμη ζωγράφου, και ζωγράφου βραβευθέντα υπό τής ακαδημίας μας· έρχομαι λοιπόν να άγοράσω από ύμās συγχρόνως την δόξαν και την εύτυχίαν μου.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Και ή κόρη εκείνη σας άγαπή βεβαίως;

Κ ά λ μ α ρ ι ς.

Είμαι βεβαίως ότι δεν άγαπή άλλον, και τοῦτο με άρει· έφρόντισα να μη βλέπη κανένα.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Και άν κατά τύχην ή εικόνα μου δεν βραβευθή;

Κ ά λ μ α ρ ι ς.

Ανατίθην το πᾶγμα εις την εύσυνειδησίαν σας· ή συμφωνία μας θέλει είναι άκυρος, υποθέτω.

Σ α λ β α τ ώ ρ, ιδία.

Εγώ λοιπόν πρόκειται να τρέξω όλους τους κινδύνους· μεγάλη γενναίότης! Να ιδώμεν. (Γεγωνιά τή φωνή) Κύριέ μου, δέχομαι την συμφωνίαν· είμπο-

ρείτε να φέρετε τα χρήματά, κ' εγώ εν τούτοις έδώ την εικόνα από την θήκην της.

Κ ά λ μ α ρ ι ς.

Έντός ήμισείας ώρας, επανέρχομαι. (άπέρχεται)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ, μότος.

Α! κύριε πρόεδρε, γνωρίζετε την ζωγραφική; Άλλά πόσον κακώς γνωρίζετε την φιλαυτίαν ή ζωγράφων! . . . Πώς! επίφυλάττεσθε να λάση την συμφωνίαν, εάν το έργον μου δεν βραβευθή; υποθέτετε ότι θέλω οὔτως έκτεθῆ δωρεάν εις την κρίσιν μωρών τιμων ανθρώπων ή εις τόν φθόνον των τεχνιτών εκείνων, οίτινες εύχαρίστως στεφανώσι ή μετριότητα, δια να άδικήσασιν και να έκφραύσασιν την άληθή εύρύσιν! . . . Όμολογώ ότι έφρόνη επιτηδεύς· είκοσι χιλιάδες ταλλήρων είναι μέγ πειρασμός δια τόν Σαλθατώρ, φυγάδα όντα και έχον κανόν τό βελάντιον· άλλά προτιμώ να άποθάνω ή πείνης . . . Διπλασία τούτης ποσότης δεν ήθε με παραμιθῆσει δια την ύβριν, ήτις είμπορεί ή πριετροβή εις την εικόνα μου . . . Δέν ήθε άρα γε εύρει τρόπον να διαπαιδαγωγήσω έντιμως ή αγαθόν αυτόν πρόεδρον, επιρριλαττόμενος να τόν έποδώσω τά χρήματά του, εάν ή συμφωνία δεν ή χρησιμεύση; Τρόντι, σήμερα δεν έχω χρείαν είμη άρνείου. Α! άκούω την Ραβιένναν έρχόμενον με ή άριστοτέχνητά του . . . Αὐτός ίσως διευκολίσει την υποθέσιν μου.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ, ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΡΑΒΙΕΝΝΑ, κατόπι τοῦ όποίου έρχεται άνθρωπος φέρων ή κόνη, υπό μεγάλης ούδης περιτετυλιγμένη, ή άποτίθηναι κλησίον της υποθήρας.

Ρ α β ι έ ν ν α ς, προς τόν φέροντα τήν εικόνα ανθρώπου.

Άφες έδώ τό φορτίον σου. (Ο άνθρωπος έξέρχεται προς τόν Σαλθατώρ.) : Ήξεύρετε τί σας έφερα;

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ναι, ιατρέ μου· άλλά πριν τό ιδώ, είπέ με τί κάμας εις τόν γέροντα πρόεδρον της ακαδημίας τοῦ έγίου Καρόλου· δεν φαίνεται να ήναι φίλος σου.

Ρ α β ι έ ν ν α ς.

Ελπίζω ότι έρύλαξας τό μυστικόν μου· ή κύριε Κάλμαρις είναι ή δράκων μιας νέας Έσπερίδος· Ι παρ' αυτού επιτροπευομένη Λαύρα είναι ή φρωιότερη κόρη της Φλωροντίας.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Τήν γνωρίζεις; Με είπεν, ότι κατώρθωσεν έως τή να μη την ιδῆ κανείς.

Ρ α β ι έ ν ν α ς.

Πρό ένός έτους την βλέπω καθ' ήκαστην σιγίδι

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Συναινέσει αυτός;

Ρ α β ι έ ν ν α ς.

Ελπίζω ότι ούτε καν τό υποπτεύει. Πρό δεκαοκτώ μηνών ή ζηλότυπος γέρον με έκάλεσε δια να τόν φλεβοτομήσω. Τότε πρώτην φοράν είδον την κόρην εκείνην ειςελθοσαν εις τό δωμάτιόν του. Βεπλαγείς υπό τής άμμητου αυτής καλλονής, δεν ήδυ νήμαν ν' άποτρέψω τούς όφθαλμούς από την ούρανιον άπτασίαν, άλλ' ήδη ή Κάλμαρις την έλεγε με φωνήν αὐστηράν. « Άπελθε από έδώ· κανείς δεν σε έζήτησεν. » Εξέλλουσας δε αυτής, στρέψας τόν λόγον προς έμέ· « Κύριε χειρουργέ, με είπε, πᾶς είμαι πολλά υπόχρεως, άλλά έλπίζω να μη λάβω πλέον χρείαν τοῦ νοσηρίου σας, θεία χάριτι. » Απήλθον, άλλ' άπεφάσισα να κινήσω πάντα λίθον δια να ιδώ πάλιν την ώραίαν Λαύραν. Έν τούτοις, όσας και άν επινούον προφίσεις δια να πλησιάσω τόν κηδεμόνα της, άπεκρούσθην πάντοτε· μέτην περιπλανώμενην κύκλω της οικίας, οί όφθαλμοί μου δεν άπήντων είμη τά όμματα τοῦ Άργου εκείνου, τά όποια με κατεσκόπευον και με ένέπαιζον.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Δέν άπορώ ήδη διατι σε φοβείται.

Ρ α β ι έ ν ν α ς.

Η τύχη τελευταίον με έβοήθησε. Μίαν ήμέραν είχον μείνει ύπερ την συνήθη ώραν και μόνος εις την πινακοθήκην της Άκαδημίας, θεωρών τας εικόνας των άριστοτεχνών, και έλεεινολογών τόν Ραφαήλ, διότι δεν έγνωρίσας καλλονήν όμοίαν εκείνης, ήτις με ένέπνευσε τόν έρωτά μου, ότι ή Κάλμαρις, παρειαγγών μετ' άπροσόχης την φαλακράν αυτού κεφαλήν δια θύρας ήμιανεωγμένης, και γνωρίσας με· « κλείσατε, είπε με δυσχερέκειαν, την πινακοθήκην, ή ώρα παρήλθεν. » Απήλθον με βήμα βραδύ, πεπεισμένος, ότι ή Λαύρα δεν ήτο μακρόν, και μόλις επήτησα τό κατώφλιον της θύρας, ήκουσα τρώντι φωνήν γλυκειάν άναμμιγνουμένην εις την βραγχύδη φωνήν τοῦ πολιορκήτου γεροντίου. Άμέτως έκαμα τό σχέδιόν μου περί τοῦ πρακτέου· έδελέξα τό θυρωρόν, ήτις ύπεσχέθη να με δέχεται εις την πινακοθήκην κατά πάσαν ώραν και να με άφήνη εις αυτήν όσον θέλω. Έπρεπεν ήδη να εύρω τρόπον να κρύπτωμαι αὐτόθι και ή τρόπος εύρέθη· εις τόν μέγαν της πινακοθήκης πρόδομον ύπόχρουν δύο σηκί περιέχοντες τά κηρόπλαστα είδωλα δύο μεγάλων τεχνιτών, περιβεβλημένα τά ίμάτια της εποχής καθ' ήν οὔτοι έζων και υπό παραπατάσματος από τόν κοινοστόν προφυλαττόμενα. Δια της συνδρομής τοῦ θυρωροῦ, μετέβησα τόν γέροντα Σιμαβύαν, έρόρεσα τά ίμάτια αὐτοῦ, έβαλα και κόντον τόν λευκόν πάγωνά του και άνέβην επί τοῦ βάρου του.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Τό πράγμα άποθαίνει περίεργον· λέγε.

Ρ α β ι έ ν ν α ς.

Μόλις ήμην πρό ήμισείας ώρας εις την θέσιν μου,

και ιδού έρχεται ή φίλος πρόεδρος, βίπτει τό ίταστικόν αὐτοῦ βλέμμα, έξέρχεται και επανέρχεται . . . υποθέτετε με ποίον . . . με την Λαύραν, την όποιαν άφήνει εις αὐτόν εκείνον τόν πρόδομον και έπειτα μεταβαίνει εις τας υποθέσεις του. Η καρδία μου έπαλλε . . . τά γόνάτά μου έτρεμον . . . οί όφθαλμοί της Λαύρας διευθύνθησαν κατά τύχην προς τόν σηκόν μου τότε άνέστυρα τό παραπέτασμα και ή γέρον Σιμαβύας προσέπεσεν εις τά γόνατα της έκπεπληγμένης νέας. Κατ' εύτυχίαν κατώρθωσα να πρώτω την πρώτον αὐτόν τρόπον της, και τό στρατήγημα τοῦ έρωτός μου έράνη επί τέλους εις αὐτήν όχι άχαρι. Δέν είχον δυνηθῆ να την ιδώ πλέον από της ήμέρας καθ' ήν ή πρώτη συνέντευξις μας τοιοῦτον παρόργισε τόν κηδεμόνα της· άλλ' ή περιδείξ αιχμάλωτος τοῦ Κάλμαρι είχε παρατηρήσει τας περι την ακαδημίαν περιπλανήσεις μου. Ένι λόγῳ, με επληροφόρησεν ότι την αὐτήν ώραν έκάστης ήμέρας ή Κάλμαρις την έκλειεν εις τόν πρόδομον αὐτόν· διότι ήτο ήναγκασμένος να δέχεται τότεεις την οικίαν του τούς ακαδημαϊκούς και τούς άλλους τεχνίτας. Η δε Λαύρα διασκεδάζει τας ώρας εκείνας άντιγράφουσα εικόνας· διότι άγαπή την τέχνην και δεν ζωγραφίζει κακά.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Και λοιπόν επί εν έτος συναργάζεσαι μαζίτης έδωμεν τελευταίον τό περίφημον αὐτό άριστοτέργημα Ρ α β ι έ ν ν α ς, επιθέτων την εικόνα του επί τοῦ υποθήραου τοῦ Σαλθατώρ και άποκαλύπτων αὐτήν. Φίλτατε Σαλθατώρ, αὐτή με κατέπεισεν ότι είμπορώ να γίνω και ζωγράφος· άλλ' άγορεύει ειςέτι την πρόδον μου, και πριν την διαίξω την εικόνα μου, πριν σταίλω αὐτήν εις τό διαγώνισμα, επεθύμουν να με είπῆς εάν δεν ήναι όλως αὐτῆς άναξία.

Σ α λ β α τ ώ ρ, θεωρών την εικόνα με πολ.λήν άπορίαν.

Πῶς! έσύ, ή Βερνάρδος Ραβιέννας, έξωγράφισας την εικόνα ταύτην;

Ρ α β ι έ ν ν α ς.

Ναι, ένδοξέ μου τεχίτα!

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Εσύ κατεσκεύασας τούς ώραλους αὐτούς τύπους, εν οίς τοσούτον επιτηδεύς συνδυάζεται ή χάρις της γυναικός και της θεϊνής ήχάρις; Εσύ εικόνας τούς όφθαλμούς αὐτούς, τών όπόων τό μειδιάμα έκφράζει συγχρόνως τόν έρωτα και την αιδώ· τά υπό θείου μειδιάματος ήμιανεωγμένα ταῦτα χείλη; την δανάην αὐτήν, ήτις ήθελε καταστήσει τό άνθρωπον έθνικόν, εάν συγχρόνως δεν προήκατο να καταστήση αὐτόν άντίζηλον τοῦ Διός; . . . Α! Βερνάρδε μου, έσύ είσαι άριστοτέχνης.

Ρ α β ι έ ν ν α ς.

Ομιλείς σπουδάζων;

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ελα, μην υποκρίνεσαι τόν μετριόφρον· τοιαῦτα εύφута έχει βεβαίως την συνείδησιν της άξίας της. Ναι, Ραβιέννε μου, μέγασείσαι τεχνίτης.

Ραβιέννας.

Φίλε μου! Αν ηυδοκίμησα, το κατόρθωμα όφείλει να είς τον έρωτα. Έχεις πρό όφθαλμών την εικόνα της Λαύρας; όπόσον είμαι ευτυχής αν δεν με κολακεύεις!

Σαλβατώρ.

Νά σε κολακεύσω!... Πιστευσε με, Βερνάρδε, ότι ή Δανάη αυτή ήθελε με προξενήσει τιμήν απαιτώ μάλιστα από την φίλιν σου, να μ' επιτρέψεις να θεωρηθώ επί μιαν ώραν έγω ως ζωγραφιστος αυτήν.

Ραβιέννας.

Με κάμνεις να υπερηφανεύομαι αλλά, ποιος είναι ό σκοπός σου;

Σαλβατώρ.

Θά τό ιδής, Βερνάρδε! άλλ' ένθουμώ, ότι επί μιαν ώραν δεν είσαι είμή επιτήδειος χειουργός, έγω δε είμαι ό ποιησας τήν Δανάην.

Ραβιέννας.

Μέχρι τούδε ούδεις άλλος γνωρίζει τό μυστικόν μου.

Σαλβατώρ.

Τόση καλήτερα! Άκουσε, κάποιος έρχεται. Έμβα είς τό παρακείμενον δωμάτιον και μείνε εκεί έως ό τελειώσω την συνέντευξίν μου με άνθρωπον, όστις δεν πρέπει πλέον να σε ιδή εδώ.

(Ο Ραβιέννας εισέρχεται είς τό δωμάτιον).

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ. ΚΑΛΜΑΡΙΣ, εισέρχεται γέρων μέγα και πλήρες βαλιάντιον.

Κάλμαρις.

Ίδού αι είκασι χιλιάδες ταλλήρων. (Ο Σαλβατώρ προσελθών είς την θύραν, κλείει αυτήν μυστηριωδώς). Διατι κλείετε την θύραν;

Σαλβατώρ.

Με φαίνεται ότι ή υπήθεσις την όποιαν θά τελειώσωμεν είναι καλόν να μήν έχη μάρτυρας.

Κάλμαρις.

Έχετε δικαίον.

Σαλβατώρ.

δεικνύωσ' αυτό τήν Δανάην τού Ραβιέννα. Ίδού ή εικόνα σας.

Κάλμαρις.

Τί βλέπω; τί θαύμα είναι αυτό, κύριε Σαλβατώρ; Σαλβατώρ.

Είναι τό πολυβόλλητον έκείνο της μυθολογίας θαύμα; ό Ζεύς καταπίπτων έν είδει χρυσής βροχής είς τους κόλπους της Δανάης.

Κάλμαρις.

Ί! Βλέπω ποίον είναι τό αντίκειμενον της εικόνας τούτης, και δεν είναι τούτο τό όποιον με εκπλήττει, άλλ' ή παράδοξος όμιλίσις της Δανάης με την Λαύραν μου. Πώς και πού είδατε αυτήν, κύριε Σαλβατώρ;

Σαλβατώρ.

Σας όμνύω, ότι δεν νομίζω να άπήνησα αυτή ποτέ.

Κάλμαρις.

Και πώς! είναι λοιπόν τούτο γέννημα καθαρόν τί φαντασίσι σας! τή αλήθειά, έπρεπε να έχω πεποθήσει τοιαύτην, ότι ούδ' ήμεις, ούδ' άλλος εκ των τεχνώνμας είδέ ποτε την Λαύραν, δια να πιστεώσω ή τους λόγους σας!... Κύριε Σαλβατώρ, καλώς ή ποιήσα είπόν είς υμάς τί προσφέρω δια τό άποστόργισμά σας, πρίν με τό δείξετε αν τό έβλεπει προηγου ένως, ήλθον σας δώσει ήτι έχω και δεν έχω δια να τό άποκτήσω. Άλλ' ήδη είναι έλικόν μου;

Σαλβατώρ.

Έδικόν σας, άντι των είκασι χιλιάδιον ταλλήρων. Βλέπω ευχαριστως, ότι ό έξοχώτατος κύριος Ζεύς ήναι ευχαριστημένος από την Δανάην του.

Κάλμαρις.

Δότε με την άδειαν να τήν έπάρω.

Σαλβατώρ.

Με τά σωστήσας; αν σας έβλεπον έξεργήμενον από τού ζωγραφείου μου μετά της εικόνας τούτης... Όχι, την στελλω λαθραίως, ως έργον ανώνυμον.

Κάλμαρις.

Έχετε και πάλιν δικαίον. Σας άρτίω τάς είκασι χιλιάδας των ταλλήρων αλλά λάβετε την κλησίαν να υπογράψατε τό μικρόν τούτο έγγραφον, ή πληρούντες τά κενά αυτού μέρη.

Σαλβατώρ.

Προθύμως, άρτού τό άναγνώσω. (Ίδίω). Πάντα ή προνόσασεν. (Άναγινώσκει) «Ο υποκρινόμενος, λαβών τήν έπίσημην, παρατινόμεναι του δικαιώματος του ή άναγνωρίσω έμαυτόν ως ποιήσαντα την εικόνα ή περιπτώσαν... την Δανάην... υποχρεούμενος, ή απαιτήσω ποτέ αυτήν, να άποδώσω προηγουμένως τόν κύριον Ανδρέαν Κάλμαριν τήν ποσότητα τών είκασι χιλιάδων ταλλήρων, την όποιαν έλαβον ή αυτού ως αντίτιμον της είσημένης ύπερ αυτού παρητήσεώς μου... Δεν έχω κάμμιαν δυσκολίαν να υπογράψω τούτο, φίλτατε πρόεδρε (υπογράφει).

Κάλμαρις, άφού έκύττατε επί τήν εικόνα

Παράδοξον τή αλήθειά... Άλλ' όχι! ή λαίψη έχει τώντι ιδανικόν κάλλος... Χαίρετε, ένός συνάδελφε είμαι βέβαιος περί του βραβείου... Σαλβατώρ.

Βλαθε είς τών δικαστών;

Κάλμαρις.

Υπάγω να εξαίρεθώ, χωρίς να είπω δικαίον.

Σαλβατώρ.

Χαίρετε, ένδοξε συνάδελφε.

(ό Κάλμαρις άπέχεται)

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ. ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, έξερχόμενος του δωματίου, όπου ήκουσε τά πάντα.

Ραβιέννας.

Τί έκαμας, Σαλβατώρ;

Σαλβατώρ.

Έβόλησα την εικόνα σου, και είς τιμήν άνωτέρων πάσης άλλης έδικής μου. Δεν μ' έγκατέστησα; κύριον αυτής; Άλλ' έγω μόνος παρατήλην του δικαιώματος της επ' αυτής ιδιοκτησίας, σύ δε θέλεις την απαιτήσαι, ήμα βραβευθώ. Και θέλει βραβευθώ, σε τό υπόσχημαι. Τό κατ' έμέ, άδιάφορον ποίος ήτο ό σκοπός μου πρίν ιδώ την εικόνα τούτην, τώρα δεν θέλω βεβαίως ταλμώσαι να συναγωνισθώ. Άκουσε με, ίδού τί έχεις να κάμης. Σήμερον ή Δανάη σου υποβάλλεται είς την ακαδημίαν αύριον παραδίσεις είς τόν γραμματέα την ένοφράγιστον σημείωσιν, έν ή θέλεις γράψαι τό όνομά σου και χαρακτηρίσαι την εικόνα σου; ό Κάλμαρις θέλει πράξει τό αυτό, άλλ' όταν ό γραμματέας άνοίξη τάς δύο σημειώσεις, πρόσελθε και διαμαρτυρήσου κατά τού ψεύδους, του θέλοντος να στρατευθώ την προσέκουσάν σοι δόξαν. Έγώ θα είμαι εκεί και θέλω έξηγήσαι τά πάντα, καταισχόνων τόν κολοιδόν αυτόν, όστις άξιοί να στολισθώ με ζένα πτερά.

Ραβιέννας.

Άλλ' ό Κάλμαρις είναι ό κηδεμών της Λαύρας; θά γίνη θανάσιμος έχθρός μου... Ά! αν ήνυχαισται το να λάβη την δόξαν μου και να με δώση την κόρην εκείνην.

Σαλβατώρ.

Ά! φίλε μου, δεν είσαι άξιος του άριστοουργήματος τό όποσον έποίησας, ό αλήθης τεχνίτης ήθελε δώσει είκασι Λαύρας άντι μιάς τοιαύτης Δανάης!... Άλλ' ήσύχασε κήδεσαι θεός των έραστών, και έλπίζω να εύρω τρόπον του να σε άποδώσω συγχρόνως και τό πρωτότυπον και την εικόνα.

(Τό παραπέτασμα πίπτει)

Τέλος της πρώτης πράξεως.

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Τό θέατρον εικοσίλει τόν πρόδομον της Άκαδημίας της ζωγραφικής. Έν τώ μέσω, μέγα παραπέτασμα χωρίζει τόν πρόδομον αυτόν από της αινακοθήκης. Δείξ, υπάρχει πύλη άγνοια είς την οικίαν του προόδρου έν δέ τώ τοίχω, σηκοί δύο δια παραπετάματος κεκαλυμμένοι εκ αυτών επί μεν του δεξιού άναγινώσκειται, γραμμασι κεφαλαίοις, τό όνομα ΣΙΜΑΒΥΑΣ, επί δε του άριστερου τό όνομα ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ ΒΙΓΚΙΟΣ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΛΑΥΡΑ, ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, φέρων τήν ίματιομόν του Σιμαβύου, έκτός του πάγουρος.

Ραβιέννας.

Πώς! Λαύρα, και ήγνώσις τόν θρον τούτον της διαθήκης του πατρός σου;

Λαύρα.

Ο κηδεμών μου σήμερον τό πρωί με ώμίλησε περί αυτού πρώτην φοράν.

Ραβιέννας.

Και έχει σκοπόν να σε δώση είς τόν ζωγράφον, όστις θέλει σε φινωθώ υπό τις άκαδημίας;

Λαύρα.

Με τό υπέδειξε.

Ραβιέννας.

Και έδέχθης τόν άγνωστον τούτον σύζυγον;

Λαύρα.

Υπάρχει όρος του όποιου έπεφυλάχθην να κέρω χρήσιν.

Ραβιέννας.

Ποίος όρος;

Λαύρα.

Η διαθήκη προσθέτει, ότι ό άγνωστος αυτής σύζυγος πρέπει να ήναι άριστός είς έμέ και να λάβη την συναίνεσιν του κηδεμόνος μου.

Ραβιέννας.

Φαίνεται ότι ή συναίνεσις αυτού ελήφθη εκ προοιμίου.

Λαύρα.

Τούτο δεν εμπερώ να έννοήσω. Πώς εμπορεί να γνωρίζη ποίον θέλει στεφανώσαι ή Ακαδημία; ή μάλλον, πώς αβφης παρήτησεν αυτός τόν ίδιον σκοπόν του, τόν όποσον εκατάλαβη από τήν άπιστευτον ζηλοτυπίαν του; Παρετήρησα πονηρίαν άπίστωτον μεριδιμαία του... Ό,τι και αν ήρέχη, Βερνάρδε, είμαι βεβαία, ότι από τόν σημερινόν διαγωνισμόν δεν θέλω λάβει σύζυγον.

Ραβιέννας.

Είσαι βεβαία;

Λαύρα.

Θέλει να τό επανάλαβω, Βερνάρδε; Ναι, είμαι βεβαία, διότι έκείνος όστις κατόρθωσε να δεσμεύση την καρδίαν μου δεν εμπορεί να είπη άκόμη ως ό Κορρήγιος, Κ' έγω είμαι ζωγράφος!

Ραβιέννας.

Άγαπητή Λαύρα! Έως τό είρη ποτέ.

Λαύρα.

Ναι, Βερνάρδε και πρόεξε καλά είς τόν διαγωνισμόν του προσεχούς έτους.

Ραβιέννας, ίδίω.

Δεν ταλμώ να τήν διακονώσω την ελπίδα μου. (Τεγωννία τή φωνή). Νομίζω, ότι άκόμω θύρονον προς

ταύτο τὸ μέρος (δεικνύει τὴν πρὸς δεξιὰν θύραν).

Λ α ὕ ρ α.

Κρύφου. (Ὁ Ῥαδιέννας ἀσπάζεται τὴν δεξιὰν τῆς καὶ τρέχει πρὸς τὸ μέρος τοῦ σηκοῦ τοῦ Σιμαβίου, ἀφίπων τὸ γένειόν του κατὰ γῆς.)

Ῥ α β ι ε ν ν α ς.

Ἄ! τὸ γένειόν μου! (ἐπανερχεται διὰ τὰ ἐπ' αὐτὴν καὶ ἀφίπει πάλιν τὸ ἦμισυ. Τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν παρατρεῖ ταῦτο καὶ θέλει νὰ ἐπανεέλθῃ πάλιν, ἀνοίγεται ἡ θύρα, ὥστε μὲν πρὸφάνει νὰ κρυβῆ ὀπίσθεν τοῦ παραπετάσματος τοῦ σηκοῦ.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, ἐν τῷ σηκῷ. ΛΑΥΡΑ. ΚΑΛΜΑΡΙΣ, εἰσέρχεται μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιτηδεύσεως ἐνδεδυμένος.

Κ α λ μ α ρ ι ς, πρὸς τὴν Λαύρα, ἀρπάζουσαν με βίαν τὸ ἦμισυ γένεον τοῦ Σιμαβίου.

Ἰ! τί εἶναι τοῦτο;

Λ α ὕ ρ α, τεταραγμένη.

Τίποτε· ἠθέλησα νὰ παλῶ καὶ ἔσυρα τὸ γένειον τοῦ Λεονάρδου Βιγίου, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἔμειναν εἰς χεῖράς μου αὐταὶ αἱ τρίχες.

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ἰ! τὸ γένειον τοῦ Λεονάρδου, εἶπες; Ἰδωμεν. (Ἄνοίγει τὸ παραπέτασμα τοῦ σηκοῦ τοῦ Λεονάρδου.) Εἶναι ἀκόρμιον ἔτι εἰς τὸν πύργονά του.

Λ α ὕ ρ α.

Εἶναι λοιπὸν τοῦ ἄλλου.

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ἰ! τὸ γένειον τοῦ Σιμαβίου; (ἀνοίγει τὸ παραπέτασμα τοῦ ἑτέρου σηκοῦ, ὅπου ἵσταται ἀκίνητος ὁ Ῥαδιέννας μετὰ τὸ ἦμισυ γένειόν του). Ναι, ἔχεις δίκαιον. Δός μου, πονηρῆ, τὰς τρίχας ἐκείνας διὰ νὰ ἀποδώσω εἰς τὸν σεβαστὸν αὐτὸν πύργον τὸ κόσμημα τὸ ὁποῖον ἀφῆρσας ἀπὸ αὐτοῦ.

Λ α ὕ ρ α, ἥτις, προσποιουμένη ὅτι δὲν προσέχει, διέλυσε τὰς τρίχας, τὰς ὁποίας ἐκράτει καὶ ἐσκόρπισεν αὐτὰς εἰς τὸ ἔδαφος.

Ἄ! θεέ μου, τί ἔκαμα; Πῶς θέλετε τὴν τὰς βάλει εἰς τὴν θέσιν των;

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Πονηρῆ, οὕτω φέρεσαι πρὸς τὰς λευκὰς τρίχας; Τίς ἠξέουσε τὸ χρῶμα τῆς κόμης τοῦ συζύγου, τὸν ὁποῖον θέλει σὲ δῶσει ὁ σημερινὸς διαγωνισμός;

Λ α ὕ ρ α.

Ἰ! γνωρίζετε ἅπαντας τοὺς διαγωνιζομένους;

Κ α λ μ α ρ ι ς, με ὕψος μυστηριώδες.

Ὅχι· ἀλλὰ νομίζω, ὅτι ἐμάντευσα ἓνα ἔχοντα πολλὰς πιθανότητας νίκης.

Λ α ὕ ρ α.

Ὅστις ὁμοῦ εἶναι ἤδη ἔγγαμος.

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Τότε παραπέμπομεν τὸν γάμον σου εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Λ α ὕ ρ α.

Δὲν βιάζομαι.

Κ α λ μ α ρ ι ς, ἰδίᾳ.

Ἰ! πῶς ἔπρεπε νὰ τὴν ἐκμυστηρευθῶ. Ἄλλ' ἔχ, ἢ τὴν ἀφήσωμεν νὰ ἐκπλαγῆ διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τὸ συμβάντος καὶ νὰ ἐκθαμβωθῆ ἀπὸ τὸν θρίαμβόν μου (Γεγωνία τῆ φωνῆ.) Λαύρα, σήμερον πρέπει νὰ σπυλιούθῃς ὀλίγον, καὶ εἶν' ἐξώρως πλέον!

Λ α ὕ ρ α.

Πῶς! ἰ! μ' ἐπιτρέπεται νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν στήν τοῦ μέλλοντος νὰ βραβευθῆ;

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Μ' ἐρωτᾷς ἂν τὸ ἐπιτρέπω! τὸ ἐπιθυμῶ, καὶ, ἢ ἦναι χρεια, τὸ διατάσσω. Ἄς ὑπάγωμεν λοιπὸν ἐπὶ χει εἰς τὰ ἴδια, διότι τὸ πλῆθος μετ' ὀλίγον ἀρχίει νὰ συρρέῃ καὶ ἀκούω ἤδη ἀνοιγομένην τὴν πιννακὴν.

(Ἐξέρχονται ἀπὸ ὁ Κάλμαρις ἐκύτταξε καὶ τριγύρω του.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, μόνος. Καταβαίνει μετὰ προερχομένη ἀπὸ τοῦ σηκοῦ του.

Πρέπει νὰ σπεύσω. (Ἰτίττει ἐν βλέμμα διὰ τοῦ μγάλου παραπετάσματος, τοῦ διαχωρίζοντος τὸν πύργον ἀπὸ τὴν πιννακὴν.) Ἄ! θεέ μου, εἶν' ἐξώρως πλέον, ἤρχισε νὰ ἔρχεται κόσμος. Δὲν εἰμυρῶ νὰ παρυσιασθῶ μετὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ ἔνδυμα. Κί ποιος ἔρχεται, ἄς ἐπανεέλθω εἰς τὴν κρύπτην μου. (Ἄναβαίνει πάλιν εἰς τὸ βῆθρον του καὶ αὐρεῖ τὸ παραπέτασμα.)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, ΣΑΛΒΑΤΩΡ, εἰσελθὼν διὰ τοῦ περιπετάσματος καὶ κυττάων τριγύρω.

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Πρέπει νὰ ἦναι ἐδῶ· ὁ θυρωρὸς με εἶπεν, ὅτι ἦν ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οἰκίσκον του. (Ἄνοίγει τὸ παραπέτασμα τοῦ σηκοῦ τοῦ Σιμαβίου.) Περνάρδε!

Ῥ α β ι ε ν ν α ς, πάντοτε ἐπὶ τοῦ βῆθρου.

Ἰ! εὐ εἶσαι, Σαλβατώρ;

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Ἰ! τί κάμνεις ἐδῶ;

Ῥ α β ι ε ν ν α ς.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἤθελον νὰ ἐξέλθω, ὁ πρόεδρος ἦλθεν αὐτοπροσώπως νὰ ζητήσῃ τὴν Λαύρα, καὶ ἰδέμεθα, ὅτι δὲν ἔβραβεύθη πλέον. Τώρα, ἰ! πῶς ἔφυγα ἀπὸ ἐδῶ;

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Ἄνάγκη ἐν τούτοις νὰ ἀφήσῃς τὴν κρύπτην ταύτην

καὶ τὸν παρατράγωδον αὐτὸν (ματισμὸν, διὰ τὰ ἔλθῃς ἀπαιτήσῃς τὴν Δανάην.

Ῥ α β ι ε ν ν α ς.

Ἰ! βδοκῶ ἰδιοχείρως εἰς τὸν γραμματέα τῆς ἀκαδημίας τὴν ἐνοφράγιστον σημειώσιν μου.

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Καλὰ! ἀλλ' ὁ Κάλμαρις ἔπραξε βεβαίως τὸ αὐτὸ καὶ ἂν δὲν ἴσται παρὼν, ὅταν οἱ διαιτηταὶ θέλουν ἀποφασίσαι περὶ ἡμῶν, τίς θέλει ἀντίπει εἰς τὸν Κάλμαριν, ἂν πάλιν ἔλθῃς οὕτω μεταμπετισμένος, ὡς εἰ ὑπολάβουν ὡς φρονοβλαστῆ. . . Καὶ ἰδοὺ ἀκούω ἀνθρώπον τινα ἐρχόμενον πρὸς τὴν θύραν ταύτην.

Ῥ α β ι ε ν ν α ς.

Εἶναι ἡ θύρα τοῦ καταλύματος τοῦ προέδρου.

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Ἰ! βδοκῶ πάλιν εἰς τὸν σηκόν σου. (Τὸν σπρώχνει εἰς αὐτὸν καὶ κλείει τὸ παραπέτασμα.)

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ ἐν τῷ σηκῷ. ΣΑΛΒΑΤΩΡ.

Κ Α Λ Μ Α Ρ Ι Σ.

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Ἄ! κύριε πρόεδρε, πόσον λάμπει τὸ μέτωπόν σου ἤδη.

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Φαίνομαι εὐτυχῆς, διότι εἶμαι.

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Ἰ! Βίλικρινῶς; δὲν ἔχετε κάμμιν ἀνησυχίαν;

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Τὴν ἐλαχίστην. Εἶδον πρὸ ὀλίγου ὄλας τὰς εἰκόνας τοῦ διαγωνίσματος.

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Πῶς! ἀνθρώπος διατελέσας δι' ὅλης τῆς ζωῆς του κριτῆς, τεχνίτης δὲ μὴ ἦν εἰμὴ πρὸ μίας μόνης ἡμέρας, δὲν πιστεύει πλέον εἰς τὴν βραδιουργίαν καὶ λησμονεῖ ποσάκις αὐτὴ κατισχύει τῆς ἀληθοῦς ἰκανότητος!

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ἰ! ἡ Δανάη μου εἶναι τοσοῦτον ἀνωτέρω ὄλων τῶν εἰκόνων! Ἄλλ' ὁμοῦ, καθὼς λέγετε, δὲν ἐλησμονήσα ὅτι ὑπῆρξα καὶ κριτῆς, καὶ, διὰ τὰ προλάβω πᾶν ἐνδεχόμενον, δὲν θέλω παραδώσει τὴν ἐνοφράγιστον σημειώσιν μου εἰμὴ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἂν τύχη καὶ δὲν βραβευθῆ ἡ ἡμετέρα εἰρών, μένοντες ἄγνωστοι.

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Καὶ ἡ δυστυχῆς Δανάη μας θέλει ὑπάγει νὰ κρύψῃ τὴν ἐντροπήν της εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου.

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ἄλλ' ἔχι· δὲν εἶναι δυνατόν οἱ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ συναδελφοί μου νὰ τολμῶσι νὰ στέψωσιν εἰκόνα ἄλλην παρὰ τὴν Δανάην μου. Ἰ! ἴσως διεθέσασθε ἤδη τὰς 20,000 τῶν ταλλήρων;

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Εἶχον χρεὴν τινα, τὰ ὅποια δὲν με ἀφίπων ἔσυχιν.

Κ α λ μ α ρ ι ς, ἰδίᾳ.

Ἰ! τί νὰ γίνῃ; μετὰ τὸ εἶχε προεπιπεί. (Γεγωνία τῆ φωνῆ.) Σὰς λέγω ὁμοῦ πάλιν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ βραβευθῆ ἡ Δανάη μου.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΣΚΗΝΗΣ.

Ὁ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ τῆς Ἀκαδημίας ὑπευθύνων τὸ παραπέτασμα.

Ὁ Γ ρ α μ μ α τ ε ὄ ς.

Κύριε πρόεδρε, οἱ δικασταὶ γράφουσι τὰ ψηφισθέντα τῶν ἰδίων· δὲν θέλετε ὁρίσει νὰ παρευρεθῆτε εἰς τὴν διαλογίαν;

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ναι, ναι, ἔρχομαι ἀμέσως, κύριε γραμματεῦ. Πρὶν ἀνακηρύξετε τὸν νικητὴν, σὰς παρακαλῶ νὰ ἀναγγεῖλετε εἰς ὄλους τοὺς ζωγράφους, ὅτι θέλω συμπανηγυρίσει μετ' αὐτῶν τὴν ἐορτὴν ταύτην εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Ὁ Γ ρ α μ μ α τ ε ὄ ς.

Θέλετε συμπανηγυρίσει!

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Μάλιστα· καὶ εἰμπορεῖτε νὰ προσθέσετε, ὅτι ὁ πατήρ τῆς Λαύρας, τῆς ὁποίας εἶμαι κηδεμὼν, διέταξε, διὰ τῆς διαθήκης του, νὰ μὴ συζευθῆ ἡ κόρη του εἰμὴ ζωγράφον ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἐστεμμένον ὥστε ὁ σήμερον στεφανωθησόμενος εἰμπορεῖ νὰ ζητήσῃ αὐτὴν εἰς γάμον. Ἦ προῖξ αὐτῆς συμποσοῦται εἰς 100,000 ταλλήρων.

Ὁ Γ ρ α μ μ α τ ε ὄ ς.

Κύριε πρόεδρε, σπεύδω νὰ προσκαλέσω αὐτοὺς ὄλους καὶ νὰ διακοινώσω εἰς αὐτοὺς τὸ ἀριστεῖον τὸ ὁποῖον προσθέτετε εἰς τὸ βραβεῖον τῆς Ἀκαδημίας.

(Ἀπέρχεται.)

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, ἐν τῷ σηκῷ. ΣΑΛΒΑΤΩΡ. ΚΑΛΜΑΡΙΣ.

Σ α λ β α τ ὠ ρ.

Ἰ! ἡ κόρη τῆς ὁποίας εἶσθε κηδεμὼν ἔχει ἐκατὸν χιλιάδων ταλλήρων προίκα;

Κάλαμαρις.

Όχι ελιγώτερα, φίλτατε συνάδελφε. Ίδεν όρίζετε να παρευρέθητε εις τον θρίαμβόν μας;

Σαλατωρ.

Σας εύχαριστώ. Θέλω περιμένει ενταύθα δέν αγαπώ τον πολύν όχλον.

Κάλαμαρις.

Αί κύριε Σαλατωρ, πολλάκις παρευρέθητε εις δημηγύρεις πολυοχλωτέρας του σημερινού διαγωνισμού. Αλλ' όπως αγαπάτε.

(Βξίχεται).

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ. ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ.

Σαλατωρ.

Έλα, Βερνάρδε· καιρός είναι να καταβής· τον ήκουσας;

Ραβιέννας.

Α! τον πονηρόν κηδεμόνα!

Σαλατωρ.

Έκατον χιλιάδων ταλλήρων προίκα! τόρα έννοώ πως έδωκεν είκοσι χιλιάδα δια την Δανάην. Ό έξοχώτατος Ζεύς ήξείρει να μεταχειρίζεται καλώς τα χρήματά του· αλλ' έπεσον αυτός εις την παγίδα, και δέν έχω πλέον κήρυκιν τΰψιν συνειδότης εις τόν να τόν εξελέγξω, αν επιμελήθω θέλων να αμνησθήσῃ τα δίκαιά σου ως έραστού και ως τεχνίτου.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ, ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ. ΑΛΥΡΑ.

Ααύρα.

Έδώ άνδρη, Βερνάρδε; . . . (Παρατηρήσασα τόν Σαλατωρ, υποχωρεί συνεσταλμένη).

Σαλατωρ.

Μη φοβήσθε τίποτε. Βλέπετε φίλον, αδελφόν.

Ραβιέννας.

Τόν μέγιστον ζωγράφον της Ιταλίας.

Σαλατωρ.

Μετ' έσέ, φίλτατε Βερνάρδε.

Ααύρα, προς τόν Ραβιένναν, χαιρετίσασα πρώτον τόν Σαλατωρ.

Ίδεν μ' εξηγείς τας άμοιβαίας ταύτας φιλοφροσύνας;

Ραβιέννας.

Είναι ό περίφημος ζωγράφος Σαλατωρ Ρόζος.

Ααύρα, προς τόν Σαλατωρ μετά θανμμυμού.

Α! κύριε . . .

Σαλατωρ.

Και ίδού ό περίφημος ζωγράφος Βερνάρδος Ραβιέννας· διότι, άκούσατε, θέλει αναγορευθῆ νικητής. (Έπιδημιούντος του Σαλατωρ προς την άπορούσαν Λαύραν, ύψούται τό παραπέτασμα και άποκαλύπτται ή πινακοθήκη· οι ζωγράφοι και τό πλήθος περιστοιχίζουσι τράπεζαν ίσοταμένην επί τριώματος· περι αυτή καθήνται οι κριταί του άγώνος· ό γραμματεύς ήγείται δια να άναγγείλῃ τό αποτέλεσμα της ψηφοφορίας· ό Κάλαμαρις, πλησιάζας προς αυτόν όπισθεν, κρατεί την σημείωσίν του εις την χείρα.)

Ό Γραμματεύς.

Τό βραβεϊόν άπονέμεται παμφυφί εις την είκόν της Λαύρας.

Κάλαμαρις, προς τόν γραμματεία· Ίδού ή σημείωσις ή περιέχουσα τό όνομα του ζωγράφου.

Ό Γραμματεύς προς τόν Κάλαμαριν, μη λαμβάνων την σημείωσίν του.

Με συγχωρείτε, κύριε πρόεδρε· ή σημείωσις ώχη μ' ένχειρίσθη από χθές. (Άποσπράγγίζει την σημείωσιν του Ραβιέννα και εξακολουθεί, γεγωνίζων τή φωνή, μη προσέχων εις τας σημεία της άγνωκτής της Κάλμαρις.) Έξωγράμισε την Δανάην, ό Βερνάρδε Ραβιέννας! (Σάλπιγγες χαιρετίζουν τό όνομα του· ό Κάλαμαρις άπασθολωθεί· αποθέτει την σημείωσίν του εις τόν κόλπον του και έμβάίνει εις τό πλάθος τών θεατών· αί έπευρημαίαι εξακολουθούσιν φωνάζειν· αί άκούοντες· ποί είναι ό ζωγράφος; ποί είναι ό Βερνάρδος Ραβιέννας; . . . Ό Σαλατωρ κλείει τό παραπέτασμα.)

Ααύρα.

Α! Βερνάρδε! τί άπροσδόκητον πράγμα!

Ραβιέννας.

Ααύρα!

Σαλατωρ.

Έλα να σε άσπασθώ αδελφέ! . . . Αλλ' ηραμέρισε όλίγον· ίδού όρμα ό σύαρος· άφες με ή δεχθώ έγώ την πρώτην του ρύγχους του προσβολή (ή Λαύρα και ό Ραβιέννας παραμερίζουσιν).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ.

ΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΑ. ΚΛΑΜΑΡΙΣ, ΕΙΣΕΡΧΕΤΑΙ ΩΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ.

Κάλαμαρις, προς τόν Σαλατωρ, άρπάσσει αυτόν βαναύσως από τού βραχίονος.

Απιστά! Ίβι πόσους λοιπόν πωλεΐς συγχρόνως την αυτήν είκονα;

Σαλατωρ.

Κύριε πρόεδρε, προσέξατε, είμπορούν να σας άκούσιν· ένώ ό λόγος ήτο, έν περιπτώσει άποτυχίας· μείνη τό πράγμα μεταξύ μας.

Κάλαμαρις.

Η συμφωνία μας είναι άκυρος.

Σαλατωρ.

Σύμφωνι, και στοιχηματίζω, ότι άνησυχείτε δια τα χρήματά σας. Ίσως μάλιστα παραδέχεσθε ήδη την γνώμην εκείνων, οΐτινες φρονούσιν, ότι είμαι εις τόν ληστών, τών θυμαζομένων εις τας είκονας μου. Αλλ' ήσυχάσατε, κύριε πρόεδρε, τα τάλληρά σας θέλουν σās άποδοθῆ εμεί και άνελλιπή.

Κάλαμαρις.

Ας μήν ελπίζῃ ό συνένοχός σου εις την προίκα της Λαύρας, δια να σε βοηθήσῃ εις την άπόδοσιν ταύτην και να σε πληρώσῃ τόν υπερθεματισμόν δι' έν και μόνον βεβαίως προσημύθη από εμέ. Τόρα, θέλω διαμαρτυρηθῆ και πληροφορήσει τούς κριτάς, ότι σου και μόνου έργο είναι ή Δανάη.

Σαλατωρ.

Πώς ελέγετε αλήθειαν! ήθέλετε αυξήσει την δόξαν μου! Αλλ' μάθετε πρό πάντων, κύριε πρόεδρε, τό θαύμα αυτό του έρωτος· Ό Ραβιέννας, δια να ζωγραφίσῃ την βραβευθεΐσαν είκονα, διότι αυτός την ζωγράφισε, πιστεύσατέ με, εύρε τρόπον όλιγώτερον δαπανηρόν, άν και δυσκολώτερον του έδικού σας· πρώτον έγεινε ζωγράφος, και έπειτα κατώρθωσε να αγαπήθῃ από την Δανάην, την όποιαν είκόνισε.

Κάλαμαρις, ιδίως.

Τῆ αληθεία, αυτή ή όμοιότης . . . δέν καταλαμβάνω τί τρέχει. (Γεγωνίζων τῆ φωνῆ.) Καί αληθῆ άν ήνε όλα ταύτα, δια να συζευχθῇ, την Λαύραν, έχει χρείαν της συναινεσώς μου.

Σαλατωρ.

Την έδώκατε πλέον δια του γραμματέως της Ακαδημίας, και αν παλινοδησете, πρώτον κρατῶ τας είκοσι χιλιάδας τών ταλλήρων σας, δια να σας διδάξω πως τιμωρονται οι θέλοντες να άπατήσωσιν άλλους, και έπειτα, αναγγέλλω εις την ακαδημίαν και εις τόν κοινόν την δολιότητα, την όποιαν ήλθετε να με προτείνετε, ύμεις, ένδοξότατε πρόεδρε!

Κάλαμαρις.

Αφρων έγώ!

Σαλατωρ.

Ήλάτε, υποκύψατε άγογγύστως εις την είμαρμένην.

Κάλαμαρις.

Αλλ' αυτός ό Ραβιέννας, ίπου είναι;

Σαλατωρ.

Έδώ, έδω, κρύπτεται έν τῆ μετροφροσύνη αυτού. Πλησιάζε, ζωγράφε εύτυχῆ· πλησιάζατε και ύμεις, χαιρεσάταί αυτού νόμῃ.

Κάλαμαρις, βλέπων τότε πρώτον τόν Ραβιένναν.

Όποιος άλλόκοτος μεταμφιεσμός! . . . Α! είναι τό έδυμα του γροντος Σιμαβίου! . . . Ένωώ τόρα. (Βλέπων την Λαύραν.) Κυρία μου, καταλαμ-

βάνω διατί δέν ήβλήσατε να άποκαταστήσω τό γένειον εις τόν πάγονα του σεβασμίου τούτου διδασκάλου. (Ιδίως.) Πρό καιρού μ' ένέπαιζον· τό φρονιμώτερον είναι να κίνω τα πικρά γλυκά, δια να βάλω εις τό χέρι τουλάχιστον τας είκοσι χιλιάδας τών ταλλήρων μου.

Σαλατωρ.

Ό κηδεμόν μας φαίνεται μαλακώτερος, ίδού δε και ό Ακαδημαϊκός σύλλογος έρχόμενος όλος προς ήμας. (Όπισθεν του παραπετάσματος άκούονται φωναί· Ζήτη ό Βερνάρδος Ραβιέννας! Τό παραπέτασμα άνοίγεται και εισέρχεται ό γραμματεύς της Ακαδημίας, παρακολουθούμενος υπό τών ζωγράφων και μέρους τών θεατών.)

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

ΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΑ. Ο ΓΡΑΜΜΑΤΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ. ΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ. ΠΟΛΛΟΙ ΑΛΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΦΕΡΟΝΤΕΣ ΔΑΓΥΡΑΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΕΪΡΑΣ.

Ό Γραμματεύς.

Λέγουσιν, ότι ό βραβευθείς είναι έδώ· επειδή δέν έρχεται να ζητήσῃ τόν στέφανόν του, κομίζομεν τόν στέφανον τούτον ήμεις προς αυτόν.

Σαλατωρ, παρουσιάζων εις αυτόν τόν Ραβιένναν.

Ίδού αυτός, κύριε γραμματεΰ, και κύριοι! . . . Έάν άπορήτε δια τόν ήματισμόν του, μάθετε, ότι, έν τῆ υπερβολῆ της μετροφροσύνης του, μετημφίεσθη όπως τόν βλέπετε, δια να άποφύγῃ τόν θρίαμβόν του, και είχε μάλιστα λάθει την θέσιν του μακαρίτου Σιμαβίου έν τῆ σηκῆ τούτῃ.

Ό Γραμματεύς.

Αγαθός τούτο οίανός δια την φήμην του νέου ήμῶν συναδέλφου· και αυτού ό άνδρίας θέλει λάθει ποτέ τόν σηκόν του έν τῆ ακαδημίαι μας. (Προς τόν Κάλαμαριν.) Αλλ'α, κύριε πρόεδρε, ύμιν άπόκειται να στεφανώσετε την θυμαστήν ταύτην εύφύαν άμα και μετροφροσύνην.

Κάλαμαρις, λαβών τόν στέφανον και προσποιούμενος θημυδία.

Πρόσελθε, ζωγράφε έξοχε· σε στεφανώ έπ' όνόματι της Ακαδημίας, και . . .

Σαλατωρ.

Γενναϊότης, φίλε πρόεδρε· συμπλήρωσον την διπλήν ταύτην Ουσίαν.

Κάλαμαρις.

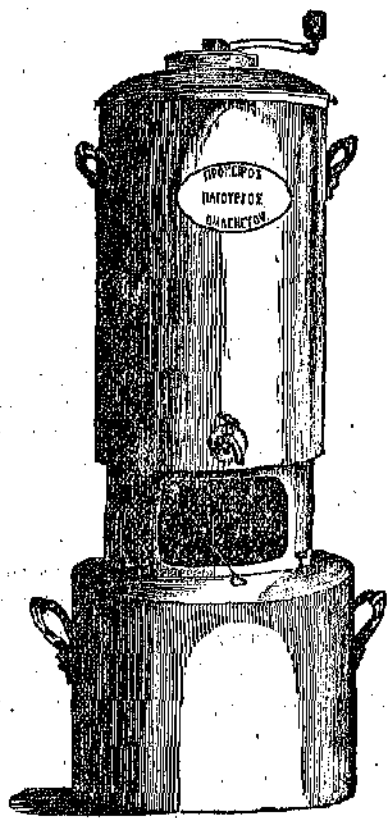
Και, κατά την διαθήκην του πατρός της Λαύρας, σε νυμφεύω μετ' αυτής. (Ό Ραβιέννας και ή Λαύρα κυττάζουσιν εύγνωμόνως τόν Σαλατωρ· τό πλήθος κράζει· Ζήτη ό Βερνάρδος Ραβιέννας! Τό παραπέτασμα πίπτει.)

Τέλος της δευτέρας και τελευταίας πράξεως.

ΠΑΓΟΠΗΚΤΗΣ Η ΠΑΓΟΥΡΓΟΣ.

Ο χειμών τέλος πάντων παρέχεται, και ηρ-
χισε του θέρους ο καύσιον, πλησιάζουσιν αι ήμέραι
καθ' ας αι καλαι Αθηναί μεταβάλλονται εις πνιγη-
ράν κάμινον, και οι αυχμώντες και ολίγοι δειν διαρ-
ρέοντες αυτών κάτοικοι, χανδόν καταπίνουσι των
αίώνων την ενδοξον κόνην, και στρέφουσι τους κεκ-
μηκότας των πόδας προς τὸ Παισιλυπον, τὸ κοινόν
καταφύγιον, όπου παγωτά εμπορούμενοι, παραμυθούσι
τὸ πάθος των χωρὶς νὰ τὸ θεραπεύωσι. Πολλοὶ δὲ, τὸ
βαλάντιον ἀσθενέστερον ἔχοντες, κάθηνται τεθλιμμένοι
ἀπέναντι τοῦ ὄρουσθότου τούτου Παραδείσου, και τεί-
νουσιν ἰκετίδας χεῖρας διὰ μιαν τοῦ πολυτίμου πο-
ταῦ σταγόνα. Ἄλλ' ἀφνης ἔρχεται στιγμή, και ἀ-
παίσιον ἄκουσμα διατρέχει τῶν Αθηναίων τὰς ὁδοὺς

Ἄλλοι ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ των καταφεύγουσιν εἰς τις
μάτων τινῶν ἀνάγνωσιν γνωστών διὰ τὴν ψυχρῆν
τά των.

Ἄλλὰ τί ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν ἐξευρίσκει; Αἰσ-
θητικὸς διὰ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ ἀφῆρσε τὴν ἀπόστασιν
διὰ τοῦ γλωφορομοῦ ἀφῆρσε τὴν ἀληθινότητα, ἡ
τὸς και διὰ τοῦ ἐνταῦθα εἰκονιζομένου μηχανοῦ
ἡ παγοεργεῖ ἀφῆρσε τὸν καύσιον. Σύνκειται
τὸ σκεῦος τοῦτο ἀπὸ τέσσαρας συγκεντρικῶν κη-
δρῶν, ὧν ὁ πρῶτος, ὁ ἐξώτατος περιέχει ὕδωρ
μη ἀγωγόν τῆς θερμότητος, ὁ δὲ δευτέρος ὕδωρ,
τρίτος μίγματα συγκεῖμενον ἀπὸ τρία μέρη θει-
κόδας και δύο θαλασσίου ἀξέως, ἡ ἀπὸ ἐν μέρει
τροαμμονιακοῦ ἀλατος και ἐν μέρει ὕδατος (ἡ
βραδυτέρον μὲν ἐνεργεῖ, ἀλλ' εἶναι διαρκές), ὁ δὲ
τετάρτος τὰ βευστὰ τὰ μέλλοντα νὰ μεταβληθῶσιν
παγωτά. Τὸ περιεχόμενον τοῦ τρίτου κυλίνδρου μὴ
βάλλει τὸ ὕδωρ τοῦ δευτέρου εἰς πάγον, δι' ἀπὸ
στροφῆς τῆς ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ σκεύους χειρὶδος ἡ
νεταὶ δὲ ἡ ὅλη ἐργασία ἐν ὀλιγοτέρω χρόνῳ τῶν ἡ
λεπτῶν, και ἐπὶ μετρία δαπάνῃ ἐν πάσῃ στιγμῇ
ἐν αὐταῖς ταῖς ἐρήμοις τῆς Ἀραβίας δύναται τὴν
κατασκευάζῃ παγωτά, και νὰ καλῇ τὸν χειμῶνα
σοῦντος τοῦ θέρους:

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΜΙΧΑΗΛ Ο ΝΟΣΤΡΑΔΑΜΟΣ.

Ἰπὸ

Ι. ΔΕ-ΚΙΓΓΑΛΑ.

Il faut avouer qu'il se fit
d'étranges folies dans la vie
des hommes. (Molière)

Μεταξὺ τῶν μετὰ Χριστὸν προφητῶν συναριθμῆται
και ὁ Νοστράδαμος, ὅστις εἰς τινα τῆς Βαρβαρίας
ἀπολαύει παρὰ τῆς ὄψης τὴν αὐτὴν ἦν και ὁ Ἀγαθὸς
γελος ἐν Ἑλλάδι τοῦ μάντεως ὑπόκλητον. Ἰσχυρῶς
κατὰ τὴν ἐσχάτην ταύτην τριετίαν Ἑβραῖοι και
ἐνησυχολοῦντο εἰς τὴν ἐξήγησιν των προφητειῶν
ὡς πολλοὶ ἐκ των ἡμετέρων εἰς τὴν τοῦ Ἀγαθῆ
λου ἐπὶ τοῦ ὑπερ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος. Τούτου ἕ-
κα νομίζομεν ὅτι θέλομεν εἰσεραγεῖν τοὺς ἀναγν-
στας ἀναφέροντες ὀλίγα τινα περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ.
Κατήγετο οὗτος εἰς ἐπατριδῶν, και ἐγεννήθη τῇ 11
Δεκεμβρίου τοῦ 1503 ἔτους, κατὰ τινος μὲν ἐν Σ-
λόνης, καθ' ἄλλου: δὲ ἐν ἀγίῳ Γεωργίῳ, χωρὶς
λεῖ τῆς ἐν Γαλλίᾳ Πρωσολίας. Ὁ πατὴρ του ἦν
συμβαδαιογράφος, ὁ δὲ πάππος του μετῆρξατο ὡ
ιατρικὴν, και παρ' αὐτοῦ λέγεται ὅτι ἐδιδάχθη ἡ
πρώτος ἀρχὴ τῆς μαθηματικῆς, ἴσως δὲ και τῆς
τρικῆς. Ἐξῆς πρὸς τοῦτοις και θείον πρὸς μετῆρ-
ξῆς, και τὸς τότε ἐπικρατοῦσα συμῶν, κατῆ-
νετο εἰς τὴν ἀστρολογίαν, και πιθανῶς ὁ νοῦς ἦν

ο ὁ πάγος ἐτελείωσεν, ἐξηντλήθησαν αἱ φάραγες
τοῦ Πάρνηθος και τῆς Κυλλήνης τὰ ἄντρα! » ὡ ὁ
ποία δημοσία συμφορά τότε! Ὅποια ἀθυρία κατα-
λαμβάνει τὴν πόλιν! Αἱ χεῖρες πλῆττουσιν ἀδρανεῖς,
οὐ πόδες ἀκίνητοῦσιν, αἱ γλώσσαι κρέμονται, ὁ νοῦς
ἀργεῖ, μόνη δὲ ἡ φαντασία ἵπταται εἰς τοῦ Ὀλύμπου
τὰς ὄρουσας νάπας και τὰς ψυχρὰς κορυφὰς, εἰς τὰς
ἀκρωτείας τῶν Ἄλπεων, και πολλοὶ, ὀλοκλήρον τὸ
Δευκὸν ὄρος τῆς Ἑλβετίας ἀν εἶχον μεταβληθῆναι
εἰς παγωτὸν, εἰσι βέβαιον ὅτι ἤθελον τὸ κατακρο-
χθίται πολλοὶ και εἰς αὐτὴν τοῦ Μήδου τὴν τύχην
ὡς ἔσπερον, ἀν ἐδύνατο νὰ μεταβαλλοῦσιν εἰς πάγον
πᾶν πᾶν οὐ τινας ἤπτοντο, ἀλλ' οὐδ' ὀλίγον πάγον
θα εἶδον ὅ,τι ἔχουσι πολυτιμώτερον ἐπὶ τῆς, και

αὐτὰραμος ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην ταύ-
την εἰς τὴν ἀκολουθίᾳ διέπρεψε. Μόλις ἐφῆθος ὧν
ἐστάλη εἰς Μομπελιέρον ἵνα διδάχῃ τὴν ἱατρικὴν,
ἦθεν μετὰ παρέλευσιν τινῶν ἐτῶν, ἦται τῷ 1525
ἔτει, ἠναγκάσθη ν' ἀναχωρήσῃ ἕνεκα τῆς ἐπισκ-
ψίας πανώλους νόσου, και νὰ μεταβῇ εἰς Τολώ-
σαν, κἀκεῖθεν δ' εἰς Βουρδύγαλα, ὅπου ἤρχισε νὰ με-
τέρχεται τὴν ἱατρικὴν μέχρι τοῦ 1529 ἔτους, ὅτ' ἐ-
πέστρεψεν εἰς Μομπελιέρον διὰ νὰ λάβῃ, ὡς ἔλαβε,
τὸ τοῦ διδάκτορος τῆς ἱατρικῆς ἀξίωμα· ἐπανελθὼν
δὲ πάλιν εἰς τὰ αὐτὰ ὅπου και πρότερον μετῆρξατο
τὴν ἱατρικὴν μέρη, και καταλότας ἐν Ἀγίνῳ, συν-
κειώθη μετὰ τοῦ ἐκεῖ διατρίβοντος σοφοῦ Ἰουλίου
Καίσαρος τοῦ Σκαλιέρου, ὅστις, φαίνεται, τὸν παρε-
κίνησε ν' ἀποκαταστήθῃ και νυμφευθῇ ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ. Ἄλλὰ μόλις ἤρχισε νὰ αἰσθάνηται τὰς ἡθα-
νίας τοῦ ἐγγάμου βίου, ἀποκτίσας και δύο τέκνα,
εἴτε ἄσπρος θάνατος ἀφῆρσε και ταῦτα και τὴν σύ-
ζυγον αὐτοῦ· ἠναγκάσθη ἄρα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν
Ἀγίνον, ὡς τόπον λυπηρῶν ἀναμνήσεων, και νὰ με-
ταβῇ εἰς Μασσαλίαν, ὅθεν μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν
τριῶν μετέβη εἰς Σολόνην, ἔνθα ἐνομοεῖθη ἐκ δευ-
τέρου περὶ τὸ 1544 ἔτος τῇ Ἄνᾳ Πουσαρτ. Ἐν
τοσοῦτῳ ἐξηκολούθει νὰ μετέρχεται τὴν ἱατρικὴν, ἐξ-
σκῶν αὐτὴν μὲ μυστηριώδη και ἀγυρτικὴν τινα τρό-
πον. Ὁ τρόπος οὗτος εἶναι βέβαιον, ὅτι εἶναι ἀνάξιος
τῆς ἱερός ταύτης ἐπιστήμης, ἀλλ' ἔλκυε δυστυχῶς πρὸ
παντός ἄλλου τὴν προσοχὴν τῶν λαῶν, και διεγείρει
τὸν θαυμασμόν αὐτῶν. Τοῦτο συνέβη και εἰς αὐτὸν τὸν
Νοστράδαμον· οἱ σύγχρονοὶ του ἐκπλαγίντες ἀπὸ
τὰς ἀγυρτικὰς αὐτοῦ ἐπιδείξεις, ἐθεώρησαν αὐτὸν ὡς
τὸν ἐξωχότερον τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅθεν
ὄτε τὸ 1546 ἐπέσκηψεν ἡ πανώλης ἐν Ἀκῶν τῆς
Γαλλίας, ὁ δῆμος προσεκύλευσεν αὐτὸν ὡς ἄλλον
Ἰσπαράτην διὰ ν' ἀποκλέψῃ τὴν πόλιν τῆς λαοφθό-
ρου μάλιστα. Ὁ Νοστράδαμος ἐδέχθη ἀσμένως τὴν
πρόσκλησιν, και ἐξεπλήρωσε τῷ ὄντι τὰ καθήκοντά
του μετὰ πολλοῦ ζήλου και δραστηριότητος, πάντοτε
ὄμως μὲ τινα ἀγυρτικὴν διότι μετεχειρίζετο ἴδια τι-
να φάρμακα ὡς ἀλάθηστα θεραπευτικὰ, τῶν ὁποίων
τὴν κατασκευὴν δὲν συγκατένευε ποῖποτε νὰ γνω-
στοποιῆσιν εἰς ἄλλον. Ἐξαιρεθῆναι δὲ τῆς ἐπιδημίας,
ὁ δῆμος ἐβράβευσεν αὐτὸν δι' ἀδράς συντάξεως, ἦν ἡ
κολούθει νὰ τῷ χρηρῆθῃ διὰ πολλὰ κατὰ συνέχειαν
ἔτη. Ἄλλὰ μόλις ἐπαύσεν ἡ ἐπιδημία και ἄλλη ὁ-
μοίως φύσεως ἀνεφάνη ἐν τῇ πόλει τοῦ Λουγδούνου,
ὅπου και πάλιν προσεκλήθη, και ὅπου διέμεινε με-
χρι τῆς ἐξαλείψεώς της. Μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς
Σολόνην, δὲν ἤξιώθη πλέον τῆς αὐτῆς ὡς και πρότε-
ρον ὑποδοχῆς, εἴτε διότι εἶχε γενῆ γνωστὴ ἡ πραγ-
ματικὴ αὐτοῦ ἀξία, ἡ ἕνεκα τοῦ ὁποίου συνήθως
προξενεῖ ἄφρονος εἰς τοὺς συγχρόνους συμπόλιτας ἡ ὑ-
παρέχουσα φήμη, ὡς λέγει και τὸ Βλαγγέλιον α ὡ-
δεῖς προφήτης δεκτὸς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Ἡ
πρὸς αὐτὸν ἀπροσδόκητος αὐτῆ δυσμένεια τῶν συνθη-
μοτῶν του ἐλύπησεν ἐπὶ τοσοῦτον τὸν Νοστράδα-
μον, ὥστε περιορίσας τὰς σχέσεις του, παρήτησε
σχέδον τὴν ἐξάκησιν τῆς ἱατρικῆς, και ἀφιέρωθη εἰς

ὀλοκλήρου εἰς τὴν μελέτην. Ἄν και κυρίως ἐπηγγέλ-
λετο μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης τὴν ἱατρικὴν, δὲν ἐλει-
πεν ὄμως, ὡς κάτοχος τῆς ἀστρολογίας, ἐκπλη-
ρῶν ἐπίστες και τὰ τοῦ μάντεως ἔργα. Οὐδέποτε
ὄμως ἡ ἐργασία αὐτῆ ἀνησχόλησεν αὐτὸν πρὶν τῆς ἑ-
πραγματευόμεθα ἐποχῆς οὕτως ὥστε νὰ κατα-
σταθῇ αὐτῇ τὸ κύριον και μόνον αὐτοῦ ἔργον. Κατὰ
τὴν ἐποχὴν ταύτην, κυριευθεὶς φαίνεται ὑπὸ ἀγγλικῆς
ὑποχονδρίας, ἡ ἐξάφως τῆς φαντασίας, ἐνόμισεν ἐκ-
τὸν καταληθῆναι ὑπὸ πνεύματος προφητικοῦ, και
ἤρχισε νὰ ἐκθέτῃ ἐγγράφως τὰς πραγματικὰς αὐτοῦ
ἐμπνεύσεις, ὡς κατ' ἀρχὰς συνέγραψεν εἰς πᾶσον λό-
γον, ἀλλὰ δι' ἀπορρηγμάτων αἰνιγματωδῶν ὡς ὁ ἱ-
διος ὁμολογεῖ, και τὰ ὁποία, πρὸς περισσώτερον ἐμ-
ψασιν, ἠθέλησεν, ὡς λέγει, νὰ μεταφέρῃ ἀκολουθῶς
εἰς τρεπὰς τετραστίχους. Συντάξεν δ' ἐπτακο-
σίας, ταύτης διαίσεως αὐτὰς εἰς ἐπτὰ ἑκατοντάδας, αἰ-
τινες κατὰ πρῶτον ἐξεδόθησαν ἐν Δουγδούνῳ τύποις Ρι-
γαῦτου (Rigaut) τὸ 1556 μὲ τινα ἐπιστολὴν ἐπὶ κεφα-
λῆς ἐνεῖδει προλόγου ἀποτεινομένην πρὸς τὸν νεογόνον αὐ-
τοῦ υἱὸν Καίσαρα. Ἡ ἔκδοσις τοῦ συγγράμματος τούτου
ἐπροξένησε μέγαν εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν κράτον, και πολὺς
λόγος ἐγένετο πανταχοῦ περὶ τοῦ Νοστράδαμου, το-
σοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον αἱ περὶ αὐτοῦ γνώμαι τοῦ
κοινοῦ διηρέθησαν, διότι τινὲς μὲν ἐθεώρησαν αὐτὸν
ὡς φαντασιοκόπον ἡ και φρενοβλαβῆ, ἄλλοι δὲ κατὰ
τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν πρόληψιν, τὸν ἐξέλαβον ὡς
μέγαν, και ἀσεβεῖς μετὰ τοῦ θαύματος σχέσεις ἔχοντα,
ἄλλοι πάλιν δι' ἄσχυρῶν ὅτι πραγματικῶς κατεχεῖ
τὸ δῶρον τοῦ προφητεύειν, και ἄλλοι ἐπὶ τέλος οὐ-
δεμίαν ἐπέβρουν περὶ αὐτοῦ κρίσιν, εὐρισκόμενοι εἰς
ἀμνησίαν, ἀδυνατοῦντες, ὡς ἔλεγον, νὰ κἀ-
τανοήσωσι και ἐξηγήσωσι τὸ φανόμενον!... Ὡ
καιρὸς, ὦ ἀμάθεια!... Ἐν τοσοῦτῳ μεταξὺ τῶν θαυ-
μασῶν τοῦ Νοστράδαμου ὑπῆρξε και ὁ τότε ἡγορευόμενος
ἐν Γαλλίᾳ Ἑβραϊκὸς ὁ Β', και ἡ μήτηρ αὐτοῦ Αἰκατερίνη
ἡ ἐκ Μεδίκων, οἵτινες κινούμενοι ὑπὸ θαυμασμοῦ και
περιεργείας, ἠθέλησαν νὰ ἰδῶσιν ἰδίως ὀφθαλμοῖς και
γνωρίσωσι προσωπικῶς τὸν προφήτην. Ἐπομένως διέ-
ταξαν ἐντόνως τὸν τότε διοικητὴν τῆς Προβαγγίας
Κόμητα Τένδῶν νὰ τὸν ἐξαποστείλῃ εἰς Παρισίους
ἕσον τάχος και ἀξιοπρεπῶς. Τὴν 15. Αὐγ. τοῦ αὐτοῦ
ἔτος κεραισιάζθη εἰς τοὺς ἡγεμόνας τούτους, οἵτινες
τὴν ἠξίωσαν λαμπρῶς ὑποδοχῆς και τῷ ἐδώσαν
προσέτι ἑκατὸν χρυσὰ νομίσματα. Ακολουθῶς ἐστάλη
παρὰ τοῦ Βασιλέως εἰς Παρισὺ διὰ νὰ ἰδῇ αὐτὸς ἐκεῖ
διαμένοντας βασιλοπαῖδας, και ἰδίως νὰ προμάντεύσῃ
περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν. Ὅποια τινὰ δὲ ἐπροφήτευ-
σε περὶ τῶν βασιλοπαίδων εἶναι πᾶντῃ ἀγνωστον,
βέβαιον ὄμως, ὅτι ἐξέτέλεσε μετὰ μεγίστης ἐπιτηδεύ-
τητος τὴν ἐντολὴν ταύτην και ὅτι ἀνεχώρησεν ἐκεί-
θεν διευθυνόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς του
Σολονῆν, πλήρης τιμῶν και φιλοδοξημάτων. Ἡ δε-
ξίωσις αὐτῆ, και ἡ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ εὐφηνῆς τοῦ συγ-
γράμματος του ὑποδοχῆ, τὸν παρεκίνησαν νὰ ἐκκα-
λοῦθῃ τὸ ἔργον, και οὕτως ἐν ἔτει 1558 ἐξέδωκε
νέαν ἔκδοσιν ἐπισημαμένην ὑπὸ τριῶν ἑτέρων ἑκατον-
τάδων ἡ τριακοσίων γίνων τετραστίχων στροφῶν. Τὴν

δὲ ἐκδοσιν ταύτην, ἐπιπεύουσαν χιλίας προφητείας εἰς ἰσχυροὺς τετραστίχους στροφάς, ἀφίερωσε τῷ Βασιλεῖ, δι' ἐθεοῦρα τρόπον τινα ὡς ἰδιαιτέρον αὐτοῦ προστάτην. Ταύτων οὕτως ἐχόντων, συνέπεσε τὸ ἐπό- μενον ἔτος ἢ ἀποβιώσῃ ὁ Βασιλεὺς Ἐδουάρδος ὑπὸ τραύ- ματος ἢ ὑπέφραξεν ἐν τινι ἱπποτικῷ ἀγῶνι, καὶ τὴν θάνατον τούτον ἐδέξατο τὸ κοινὸν ἐπι προείπεν ὁ Νο- στραδάμος ἐν τῇ 35 προφητείᾳ τῆς Α'. ἑκατοντάδο, ἣτις εἶπαι ὡς ἐφεξῆς·

» La lion jeune le vieux surmontera
 En champ bellique par singulier duel,
 Dans cage d'or les yeux lui crevera
 Deux classes unc, puis mourir mort cruelle.»

Ἡ δ' ἐπεξήγησις αὐτῆ τοσοῦτον πῦξιν τὴν φήμην αὐτοῦ, ὥστε πανταχόθεν συνέρχον πάσης τάξεως ἄν-θρωποι διὰ τὰ ἴδωσι καὶ γνωρίσωσι προσωπικῶς τὸν νέον τούτον προφήτην, ὅστις κατήντησε νὰ μὴ ἔχη σχεδὸν κερὴν διὰ τὰ δέχεται τὰς ἐπισκέψεις. Ἄλλα καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς Κάρολος ὁ Θ'. φθάσας εἰς Σολόννην ἐξήγησε πρὸς πάντες ἄλλου νὰ ἴδῃ τὸν Νοστράδαμον καὶ ἀπασαν τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ· καὶ μετ' οὐ πολὺ διερχόμενος διὰ τῆς παρακειμένης Ἀρκατίας, ἐξήγησε νὰ τὸν ἴδῃ ἐν νέου, καὶ φιλαδωρῆσας αὐτὸν 200 χρυσῶν νομίσματα, τὸν διώρισεν καὶ ἀρχιεπὸν τῆς Ἀν-δλῆς. Δὲν ἰδυνήθη ὁμοῦς ἢ ἀπολαύσῃ ἐπὶ πολὺ τῶν ἀγαθῶν τῆς νέας ταύτης θέσεως, διότι μετὰ παρέλευσιν δεκάτῃ μηνῶν, προσβλήθει ὑπὸ βαρείας νόσου, ἀπεβίω-σεν, ὁ δὲ νεαρὸς αὐτοῦ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν ἐκκλη-σίαν τῶν ἐν Σολόννη Τσοκολαντῶν, ἔθελ φαίνεται τῷ εἰσιῶν τι εἶξ ευανόμων ἢ ἀνάγκυρος αὐτοῦ εἰκῶν, ὑπὸ τῆν ὅποιαν ἀναγινώσκειται ἐπὶ μαρμαροῦ ἢ ἐξῆς ἐπιτάφιος ἐπιγραφή.

D. M.

Ossa clarissimi Michaelis Nostradami
 Unius omnium mortalium iudicio dignissimi.
 Cujus penè divino calamo, totius orbis;
 Ex astrorum influxu,
 Futuri eventus conscribantur.
 Vixit anno 62. menses 6. dies 17.
 Obiit Solonnæ
 Anno CL9. 9. LXVI.
 Quietem posterì ne invidelo.

Ἐκτὸς τῶν εἰρημένων δέκα προφητικῶν ἑκατοντάδων ἐξιδόθησαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ δύο ἕτεροι ἑκα-τοντάδες, ὥστε τὸ ὅλόκληρον σύγγραμμα φέρει 12 ἑκατοντάδας ἢ 1200. τετραστίχους στροφάς. Τοῦ συγγραμματος τούτου ἔργων ἀκολούθως πάμπολλοι ἐκδόσεις μᾶλλον ἢ ἦτον διαφέρουσαι διὰ τροποποιή-σεως καὶ προσθεραπειῶσεων τῆς πρώτης, ὡς συνέβη παρ' ἡμῖν καὶ εἰς τὰς τοῦ Ἀγαθαγγέλου.

Ἐξέδωκε πρὸς τούτους ὁ Νοστράδαμος καὶ τινα ἄλ-λα συγγράμματα, τὰ ὅποια ὁμοῦς δὲν εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξια. Ταῦτα δὲ ἐπιγράφονται. — Ὑγιεινὰ πα-ραγγέλματα. — Περὶ γλυκοσμάτων. — Ἐπιτηδεῖς τοῦ Νοστράδαμου. — Μεταγωγῶτισις εἰς τὸ Γαλ-λικὸν πονήματός τινος τοῦ Γαλλοῦ ἐκ τῆς Λατινικῆς με-

ταφύσεως καὶ Πραγματεῖα περὶ ψιμυυθίων καὶ μύμ-
 Ὁ Νοστράδαμος ἀφῆκε τρεῖς υἱοὺς καὶ τρεῖς θυ-
 τέρας, καὶ πρὸς τούτους δύο ἀδελφοὺς, καὶ ὁμοῦς οἰκογένειαν τῶν Νοστράδαμων ἀπὸ τῆς παρελθού-
 σης ἑκατονταετηρίδος ἐξέλιπεν ὀλοτελῶς.

Τὸ ἐξῆς λατινικὸν δίστιχον, τὸ εὐστόχως καὶ πολλὴν καμψότητα ἐφαρμοζόμενον εἰς τὸν Νοστρά-
 μον, ἀποδίδεται εἰς Στέφανον τὸν Ἰοδελλιν.

Nostra damus, eum falsa damus, nam falli
 postum est,
 Et eum falsa damus, nil nisi nostra dama-

ΠΕΡΙ ΗΓΗΣΕΙΣ.

Ἀρκτικὸς ἔκπλους.

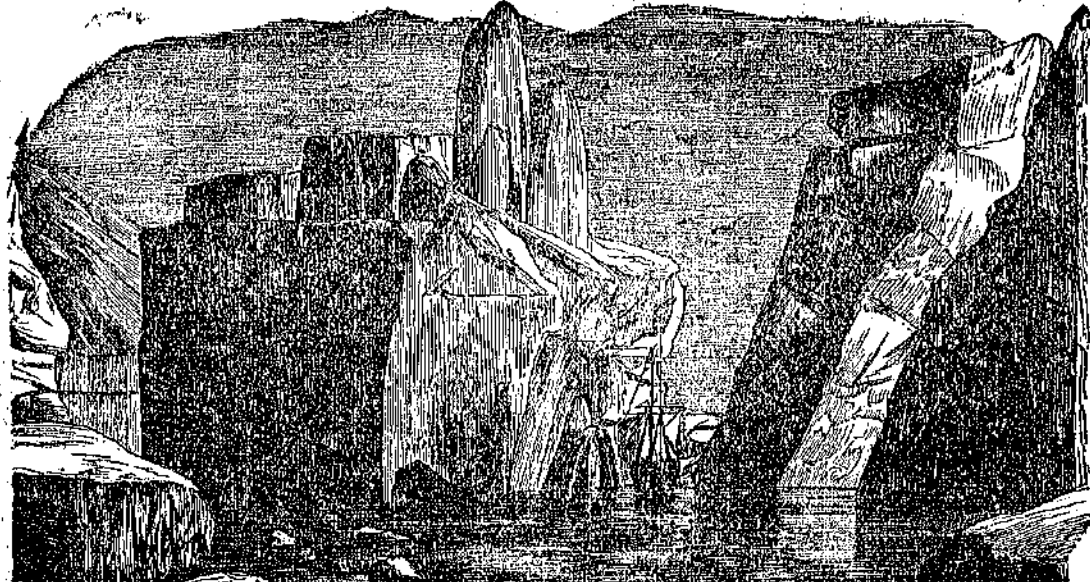
Τίς δὲν γνωρίζει ὅτι πρὸ ἑπτὰ ἔτων, τῆς ἐπι-
 μης γενναίος πρωταγωνιστῆς, ὁ Ἄγγλος πλοίαρχ-
 Φραγκλίνος, ἀρ' οὐ πολλὰκις περιήλθε τὰ δύο ἡ-
 σπάρια, καὶ τὰς μᾶλλον ἀγνωστοὺς ἐγκαταλεί-
 ψαν ὕδρογειον, ἀπέπλευσε πρὸς τὸν βορρῆον πό-
 λιν οὐ τὰς ἐξήκους καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἐπισκοπεῖν, ἢ
 σκοπεῖν καὶ ἐλπιδί τοῦ νὰ ἀνεύρῃ παρ' αὐτὸν καὶ τὴν
 Ἀμερικὴν δίοδον ἀπὸ τοῦ βορείου εἰς τὸν Ἰσ-
 θμὸν Ὀκεανῶν; Πολλοὶ νέοι ἐξόχου ἐκινότητος
 γνωστῶν οἰκογενειῶν τὸν συνώδησαν εἰς τὸν ἐπι-
 θυμον τούτον ἐκπλου, ὅστις ὑπέσχετο ἐν τῶν ἡ-
 εργοτάτων νὰ λύσῃ γεωγραφικῶν ζητημάτων. Ἄλλ-
 εἰς τοῦ πόλου τὰ ἀχνὴς σκοτίας καὶ τὰς αἰωνιαί-
 μίχλας βυθισθέντες οἱ γενναῖοι θαλασσοπόροι, ἢ
 ἑπτὰ ἔτων δὲν ἐφάνησαν πλέον, καὶ μάταιαι ἀπῆ-
 σαν αἱ μακρᾶι προδοκίαι, μάταιαι αἱ ἰδιωτικαὶ
 δημοσίαι προσπάθειαι, μάταιαι αἱ ἀλλεπάλλη-
 λοι πλοίων ἀποστολαί, πρὸς ἀναύρεσίν των. Ἡ δὲ
 Φραγκλίνου, ἢ πιστὴ σύζυγος τοῦ νέου Ἰάσωνος, ἢ
 οὐ προσέφερε πᾶσαν τὴν περιουσίαν της ὅπως ἤθε-
 λεν τὰ ἐπικίνδυνα ἔγχε, ἀπελθούσα κατ' ἑξῆς εἰς
 Ὀρκάδας, τοὺς ἀζήτους σκοπελοῦς, ὅς ἐδάρουσι νη-
 μερὸν αἱ ὑπερβόριοι καταγίγδες, καὶ ἐκεῖ θανάτις βί-
 και λευκὸν ἰστίον εἰς τὸν ὄριζοντα, ἀναβαίνουσαι
 τοὺς ὑψηλοτάτους βράχους, τῷ νεύει διὰ τοῦ μη-
 λίου της, τὸ καλεῖ διὰ τῆς χειρὸς, ἀλλὰ τὸ πᾶν
 περὶ ἐργεταί, καὶ ὁ ὄριζων μένει ἔρημος πάλιν ὡς κἄ-
 Πέρυτι τινὰ ἔγχε τοῦ ἐκπλου ἀνακαλύφθησαν ἢ
 ἀκτὴν ἔρημον καὶ χιονοσκεπῆ τῶν βορείων ἀκρων τῆ
 Ἀμερικῆς, εὐρέθησαν σχοινία τινὰ κεκομμένα, ἢ
 τινα ὄστα καὶ ἄλλα λείψανα δειπνοῦ, τοῦ τῆ
 ταίου ἴσως δειπνοῦ τῶν ναυαγῶν. Ἀλλὰ καὶ τὰ
 δὲν συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀπολι-
 τῶν, ἢ μᾶλλον θεωρήθησαν ὡς ἀπόδειξις ὅτι ἐπ-
 λέσθησαν αὐτοὶ καὶ τὰ πλοῖα. Καὶ ὁμοῦς οἱ φη-
 τῶν, ἢ σύζυγος τοῦ Φραγκλίνου, καὶ ἡ Ἄγγλις πλο-
 ῆς τὴν μέριμναν συνεμερίζετο ἅπας ὁ ἐξηνενησμέ-
 κόςμος, δὲν ἤθελον νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὴν ἀπί-
 σίαν, καὶ ἐξηκολούθουν ἐρεῖνας ἀπειγνωσμένας.

Ἰδοὺ ὁμοῦς, ἀκουσικῶς ἀνέλπιστον αἶφνης! Τὰ πλοῖα
 τοῦ Φραγκλίνου εὐρέθησαν, ἢ κἄν νομίζεται ὅτι εὐρέ-
 θησαν. Εἰς ἀξιοματικὸς τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ, συν-
 ομιλιῶν κατὰ τὸν λήξαντα Μάρτιον μετὰ τινος ἐμ-
 ποροπλοίαρχου, Στορέῦ καλουμένου, ἤκουσε παρ' αὐ-
 τοῦ, ὅτι ἄλλος πλοίαρχος τῆς αὐτῆς ἐμπορικῆς οἰκίας,
 Κοβάρδος ταύνομα, διοικῶν δὲ τὸ πλοῖον τὸ καλοῦ
 μαιον Ἀνακρίσις, διατρίβων συγχρόνως μετ' αὐτοῦ εἰς
 Κουσεδέκ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, τῷ εἶπεν ὅτι κατ'
 Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους ἐκείνου ἀπήντησεν ἐν τῷ βορείῳ
 ὠκεανῷ, ἐντὸς πάγων συνεσφιγμένα δύο πλοῖα, ὡς
 ἐφαίνετο, ἐγκαταλειμμένα, καὶ νομίζει ὅτι ταῦτα
 ἦσαν πιθανῶς ἐκ τῶν τοῦ Φραγκλίνου.

Ὁ ἀξιοματικὸς ἀνέφερεν ἀμέσως περὶ τούτου εἰς
 τὸ ναυαρχεῖον, ὅπερ ἐν τῷ ἄμα διέταξεν ἐρεῖνας καὶ
 ἀνακρίσεις. Καὶ πρῶτον μὲν ἀνευρεθεὶς ἀνεκρίθη ὁ
 ἐμποροπλοίαρχος, ὅστις ἐπεκύρωσεν ὅσα εἶχεν ἐκεί-
 τε, καὶ ἐπανέλαβε καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν διήγησιν τοῦ ἄλ-

Φραγκλίνου τὰ πλοῖα· ἐπειδὴ δὲ ἐσπευδον νὰ ἐξέλ-
 θω τοῦ κινδυνώδους ἐκείνου μέρους, ἐν ὅσῳ ἢ θά-
 λασσα ἦτον ἀκῆμη καθαρὰ ὀμίχλης, καὶ ἐπειδὴ εἶ-
 χον ἤδη μακρυνθῆ πολλὰ πρὶν λάβω τινὰ ἀπόφασιν,
 ἦεν ἠδυνήθην πῖθῃ ἢ ἀναγκάσειω τὸν πλοῖον μου
 διὰ τὰ ἐξετάσω ἀκριβέστερον. Ἰδοὺ ὁμοῦς εἰμι
 γνώμησις ὅτι αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι τ' ἀπολεσθέντα
 πλοῖα.

Μετὰ ταῦτα, ὁ ἀνακρίσις τὸν Κ. Στορέῦ, μαθὼν
 ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ πλοίαρχου Κοβάρδου διέτρεχεν ἐν
 ἄλλῃ τινι πόλει τῆς Ἀγγλίας, ἐσπευσεν ἀμέσως πρὸς
 αὐτήν, καὶ ἤκουσε καὶ ἀπὸ τοῦ στόματός της ὅτι
 τὴν αὐτὴν διήγησιν πολλὰκις τῇ εἶχεν ἐπαναλαβεῖ
 ὁ ἀνὴρ της, ὅστις ἤδη ἀκῆμη ἐκούθεν τὸ αὐτὸ
 πλοῖον, τὴν Ἀνακρίσις, καὶ ἐπ' αὐτοῦ εἶχεν ἀπο-
 πλεῦσαι εἰς Βενετίαν, ὅτι δὲ ὁ ὑποπλοίαρχος, πρὸ ἑ-
 λίγων ἡμερῶν εἶχεν ἀπέλθει· εἰς τὴν πόλιν Ἀμερικῆ,
 ἔθεν ἐμελλε νὰ μεταβῇ εἰς Ἀμερικὴν.

λοῦ ἐμποροπλοίαρχου Κοβάρδου, ἢ τὰ κυριώτερα
 εἰσι·

— Τὴν 20ην. Ἀπριλίου 1851 παρέπλεον πρὸς
 ἀνοτολάς τὰς ὑψάλους τῆς Νέας Φουνδλανδίας,
 εἰς Β. Πλ. 45° 30', ἔχων λαμπρὸν ἀνεμον Βλ, καὶ
 καθαρὸν αὐρανόν. Ἀλλ' αἶφνης ἀπήντησα πλέοντας
 παγολόφους· εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἦτον μέγιστος, καὶ πρὸς
 αὐτὸν ἦσαν πρόσκηλωμένα πεπηγῶτα πεδία, ἐγκαλεί-
 οντα δύο τρίσσια πλοῖα. Οἱ ἰστοὶ αὐτῶν ἦσαν
 σίνεσταλμένοι, αἱ κερταὶ κατυβεθιβασμένοι, καὶ τὰ
 πάντα ὅστω συνεσφραγισμένα, ὥστε ἐφαίνοντο ὅτι διε-
 χειμέρευσαν ὁμοῦ καθηλωμένα ἐν τῷ πεπηγῶτι πε-
 λάγει. Περὶ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρώτης, ὅτε ἀ-
 πείχομεν αὐτῶν περὶ ἑν μίλιον, ὁ ὑποπλοίαρχος μ' ἔ-
 κράξεν νὰ ἴδω τὸν παγολόφον καὶ τὰ πλοῖα. Καθ' ἡν
 στιγμὴν δ' ἐνδύθει ἀνέβην εἰς τὸ κατάστραμα, τὸ
 πλοῖόν μου ἦν κατάντικον αὐτῶν ληθῶν δὲ τὸ τῆ-
 λασκίπιον, παρετήρησα ἂν φαίνεται τις ἐπ' αὐτῶν,
 ἀλλ' οὐδεὶς ἐφαίνετο. Τότε δὲν ἐσυλλογίσθη τὸ
 πλοῖα εἰς τὴν παγίλοσον, καὶ οὕτως ἐξηκολούθη·

Τὸ ναυαρχεῖον λαθὼν τὰς πληροφορίας ταύτας ἔ-
 γραψεν ἀμέσως διὰ τῶν τηλεγράφων, εἰς μὲν τὴν Βε-
 νετίαν νὰ ἐξετασθῇ ὁ πλοίαρχος Κοβάρδος, ἄμα φθά-
 σῃ εἰς αὐτήν, εἰς δὲ Ἀμερικῆ, νὰ εὐρεθῇ ὁ ὑποπλοί-
 αρχος, καὶ νὰ ἐρωτηθῇ ὁμοῦς. Μετὰ δύο δὲ ἡμέρας
 ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν τοῦ ναυαρχεῖου, ὅτι ὁ ὑποπλοί-
 αρχος ἀνευρέθη ἐν Ἀμερικῇ, τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἀνα-
 κρισεῖος τοῦ δι' Ἀμερικῆν, καὶ εἰς ταῦτα εἰς ἐπεκύ-
 ρωσε τὰ ὡς ἐκ στόματος τοῦ Κοβάρδου μετρυγε-
 θέντα ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Στορέῦ. Κατ' αὐτὸν τὰ
 πλοῖα ἦσαν ἐντελῶς κατηρητισμένα, τὸ ἐν ὄρθον, τὸ
 ἄλλο ὀλίγον κεκλιμένον, αὐτὰ μὲν μέλανα, τοῖς δὲ
 ἰστίους ἔχοντα λευκοσφραγισμένους. Ἐφαίνοντο δὲ ἐντε-
 λῶς ἐγκαταλειμμένα. Ὁ ὑποπλοίαρχος διεγέρθη ἀ-
 κῆμη ὅτι ὅταν εἶδε τὰ πλοῖα, ἀπῆλθε ἢ ἀναγγεῖλη
 τούτο εἰς τὴν ναύκληρον, ὅστις ἀσθενῶν καὶ κινῆ-
 ρος ἦν, ἀπεκρίθη μόνον· Καλῶς. Ὁ ὑποπλοίαρχος
 ἐπομένως δὲν ἠθέλησε ἢ ἀναλαβῆ τὴν εὐθύνην τοῦ νὰ
 πλοῖα εἰς τὴν παγίλοσον, καὶ οὕτως ἐξηκολούθη·

σε τὸν πλοῦν ἐνέγραψεν ὄμως τὴν περίστασιν εἰς τὸ ἡμερολόγιον.

Ἄλλὰ τὸ περίργον εἶναι ἔτι, ἐσένης γενομένης, εἰς τὴν ἡμερίδα τῆς πόλεως Λιμερικ, τῆς 28ης Μαΐου, 1851, εὑρέθη κατεχωρημένη ἐπιστολὴ ἐπιβάτου τινὸς τῆς Ἀγαρῶσιως, ἣτις εἶχε παρῆλθῃ ἀπαρτήρητος. Ἴδου αὐτή.

Ἐκ Κουσεδέκης, τῆ 9 Μαΐου, 1851.

Χθὲς ἐφθάσαμεν ἐδῶ μετὰ πλοῖν ταχέστατον κατὰ τὰς 13 πρώτας ἡμέρας, διότι δε ἀπηντήσαμεν τοὺς πάγους, ἡμεθα ἤδη πρὸς δυσμὰς τῆς Νήσου τῶν Πτηνῶν, ἐντὸς τοῦ Κόλπου, καὶ ἐπὶ δεκαεξ ἡμέρας περιπλέομεν βοηθούμενοι ὑπὸ λαμπροῦ ἀνέμου. Ἄλλ' ἔκτοτε ἡ ὁδοπορία μας ἀπέβη λίαν ἐπιπνοος, καὶ πολλὰ πλοῖα, ὡς ἡμεῖς ἐκτεθαυμένα, ὑπέφερον. Ἄδυνατὸν γὰρ εἶς περιγράψῃ τὴν ὄψιν τοῦ πεπηγότος πελάγους. Ἐπὶ δεκαεξ μίλια ἐπλεύσαμεν κατ' εὐθείαν, ζητοῦντες διέξοδον, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τοῦτο πολὺ μᾶς ἐστενοχώρει, διότι ἀνευ τοῦ κωλύματος τοῦτου, ὅλος ἡμῶν ὁ διάπλους θὰ διήρκει μόνον δεκατριεὶς ἡμέρας καὶ ἡμίσειαν. Οἱ παγκόσφιοι ἦσαν μέγιστοι τινῶν ἢ βίας ἢν τριπλασία τῆς ἄλλης τῆς ἐπιφάνειας τῆς πόλεως Λιμερικ, καὶ ὑπερβολὴν δὲν λέγω ἔτι τὸ κωδονοστάσιον αὐτῆς ἤθελε φανῆ μικρὰ ράβδος ἐνώπιον τοῦ ὕψους τινῶν. Αὐτηρὸν δὲ εἶναι ὅτι μακροθὲν μόνον ἀπαντήσαμεν ἢ μᾶλλον εἰδόμεν ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐγκλιέοντα δύο πλοῖα, κατ' ἐμὴν γνώμην ἀνήκοντα εἰς τοῦ Φραγκλίνου τὸν στόλον, διότι κατὰ τὸ μέκος καὶ πλάτος ὅπου τὸν ἀπηντήσαμεν φαίνεται ὅτι προήρχετο ἀπὸ τὸν πορθοῦν τοῦ Δαίβου. Ἄν εἴχομεν ἀπαντήσαι ἐν μόνον πλοῖον, ἐδυνάμεθα γὰρ θεωρήσωμεν αὐτὸ ὡς ἐγκαταλειμμένον κητοθήραν. Ἄλλὰ δύο ὁμοῦ οὔτοι πλησίον ἀλλήλων κείμενα, ἦσαν βεβαίως σύντροφα πλοῖα. Ἦσαν δὲ ταῦτα ἡμῖν προσήνεμα, ἢ δὲ θάλασσα ἦτον θυελλώδης, καὶ ὁμίχλη ἐπύρχετο διὰ τοῦτο δὲν ἐδυνάμεθα πλησιάζοντες αὐτὰ γὰρ ἐξετάσωμεν.

Τὸ ναυαρχεῖον, ὅπερ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀφ' οὗ εἴλαβε τὴν πρώτην εἰδήσιν, ἐγγήγησε πάσας ταύτας τὰς ἐξετάσεις, ἠρώτησε συγχρόνως δι' ἐγκυκλίου πάντα τὰ λιμεναρχεῖα τῆς Ἀγγλίας καὶ Σκωτίας, ἂν ἀπὸ τινος λιμένος ἐλλείπει κητοθηρευτικὸν τι πλοῖον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1850 ἢ 1851, καὶ συγχρόνως νέος στόλος ἐκπέμπεται πρὸς εὑρεσιν τῶν δύο ταύτων ἀγγελθέντων πλοίων.

Εἰς τὰ πλοῖα ταῦτα, διοικούμενα ὑπὸ τοῦ Κ. Ἐδουάρδου Πέλγερ, ἐνεβιδάσθησαν παντοῖα ἐργαλεῖα καὶ ἐφόδια ἀναγκαῖα εἰς τὰ πεπηγότα ἐκεῖνα κλίματα ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ ἀμύπηλα ἀερόστατα μετρίου μεγέθους, καὶ γαλβανικαὶ μηχαναὶ, δι' ὧν δύναται γὰρ καταθροισθῶσιν οἱ μέγιστοι πάγων ὄγκοι, οἱ ἔχοντες συνεσφιγμένα τὰ πλοῖα καὶ ὁλόκληρον τυπογραφικὸν κατάστημα, μετὰ πιεστηρίων, καὶ ποιηλογρόων χερτίων καὶ μεταξωτῶν λωρίδων, ἐτοιμῶν εἰς τύπωσιν.

Ἄμα φθάσῃ ὁ Ν. Βέλγερ πρὸς τὰς ἐρήμους τοῦ πλοῦ, τὸ ὄνομα τῶν πλοίων, τῶν πλοιάρχων, ὁ σκο-

πὸς τῆς ὁδοπορίας τῶν, ἡ γεωγραφικὴ θέσις τοῦ στόλου, θέλουσιν ἐκτυποῦσθαι καθ' ἡμέραν εἰς χαρτὴν καὶ λωρία μεταξωτοῦ, καὶ χιλιάδες αὐτῶν θέλουσιν ἐντίθεσθαι εἰς ἀερόστατα, καὶ διασπείρεσθαι διὰ τὴν ἀνέμου. Δοκιμαὶ γινόμεναι ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπέδειξαν, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου δύναται γὰρ διασπαρῆσθαι εἰς μεγάλας ἀποστάσεις. Γίνεται δὲ χρῆσις χερτίων ἐχρωματισμένων, διότι αὐτὸς μόνον φαίνεται μακροτέρων ἐπὶ τοῦ πάγου καὶ τῆς χιόνος, καὶ τὰ ἀερόστατα κατεσκευάσθησαν οὕτως, ὥστε γὰρ ἐπιπλέωσι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

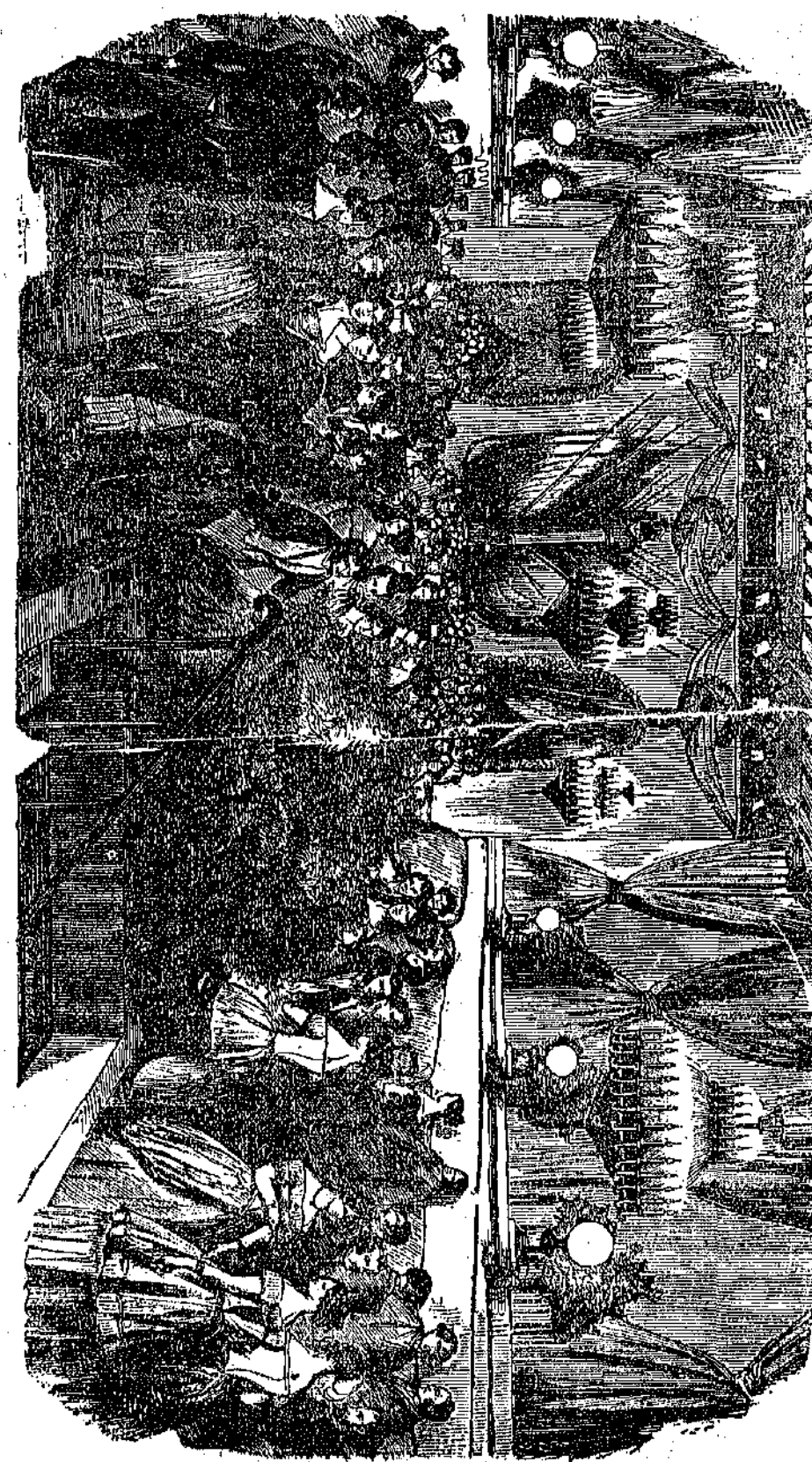
(Ἐξ Ἀγγλικῶν ἰδίων.)

Ἡ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΕΟΡΤΗ.

Λαμπρὰ εορτὴ ἐραΐδρυνε περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἀπριλίου τὸν Πειραιᾶ, ἀναμνηντήκουσα τὰς ἀρχαίας μεγάλης ἡμέρας του. Τὸν Σαπτάλ, Γαλλικὴ ἀτυρόπλοια, τὸ μέγιστον τῶν πολεμικῶν ἀτμοκινήτων ἀρ' εἰ ποτὲ κατεσκευάσθησαν πρὸ ὅλοις τοῖς ἔθνεσι, καὶ περιεργότατον διὰ τὸ ἰδιορρυθμον τοῦ μηχανισμοῦ του, πρὸ ὀλίγου καταπλεύσαν εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀθηνῶν, ἐπεθύμησε γὰρ ἐπισκερθῆ ἡ Μεγαλειότης Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Βασιλίσσης ἢ ἡ πλοίαρχος αὐτοῦ, προθυμούμενος ἀξίως ν' ἀντακριθῆ εἰς τὴν γενομένην αὐτῷ τιμὴν, παρακάλεσε ἡ Βασιλικὴν Ζεύγος γὰρ δεχθῆ γένηται ἐντὸς τοῦ πλοῦ του, καὶ ὁ ναύαρχος, ὅστις ἐτύχεν ἐπίσης ἐν Πειραιεὶ ὀρμησμένος, γορὴν ἐντὸς τῆς Ναυαρχίας. Οἱ κάτοικοι πάντες τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ θεάματος τούτου τῆς Βασιλικῆς ὑποδοχῆς θέλοντες ν' ἀπολαύσωσιν, ἀπὸ βαθύς ἑθρον ἦσαν εἰς κίνησιν, καὶ ἀδύκοτος σειρά ἀμαζῶν ἀνέρχετο καὶ κατέρχετο δι' ὅλη τῆς ἡμέρας τὴν Πειραικὴν, καὶ πᾶσα πλοῖα τῶν ὄχλου, ἀνθὴ ἐστερμέναι, περὶ διὰ τῶν ἀγρωγχορυστέρων καὶ δροσερωτέρων ἐτεμον τὴν πρὸς Πειραιᾶ. Ἄν καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας σφοδρὸς καὶ ἰσχυρὸς ἀπαρακτίς ἐπνεε, καὶ ὄχληρὰ ἤγχευε νεφελωνορτοῦ, εἶχεν ὅμως ἡ ὄψις τῆς πόλεως ἐκείνης αἰθρῆς φαῖδρον τι καὶ εορτάσιμον.—Τίς ἐκ τῶν ἡμερῶν τὰς πληθύουσας αὐτῆς ἀγορᾶς, τὰς πολεμικὰς αἰκίας, τὰς εὐπρεπεῖς ἐκκλησίας, τὰς περιγλύφει κρήνας, καὶ ὅσα ἄλλα κατακόσμησεν αὐτὴν ἡ φιλόκαλος δραστηριότης τοῦ τε πρώτου δημάρχου Κ. Θεοχάρη, καὶ τοῦ νῦν, Κ. Ομηρίδου, ἐδύνάτο γὰρ ν' ἀστέωσῃ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἐκείνη, ἣτις πρὸ ἐποσε μῶλις ἐτῶν συνίστατο ἐκ μιᾶς καὶ μόνης καθεῆς, καὶ ταύτης ἐν τῷ τέλει βυβατουσῆς, κατῆ βρούσης καὶ πύλοκτίστου, πενηντοῦ καταγωγῆς τῶ τελωνιακοῦ φύλακος;

Περὶ τὴν δευτέραν ὄραν μετὰ μεσημέριον ἔθεσται μετὰ τῆς Βασιλίσσης καὶ τῆς βασιλικῆς θυμπίτας κατῆλθον εἰς Πειραιᾶ, καὶ ἐπίβη τῆς βασιλικῆς λέμβου. Ἐν τῷ ἄμα δὲ πάντα μὲν τὰ ἐν ἡ Πειραιεὶ πλοῖα κατεσκευάθησαν ἀπὸ Ἰριδος πῶν

χρῆσιν σημαῶν ἀπὸ ἰστού εἰς ἰστόν καὶ ἀπὸ πλευρῶν εἰς πλευρὴν διατεινούσας, καὶ ἤρχισεν διώκων, καὶ ἠκούσθησαν ὁμοῦ λαονοχολισμῶς, πλῆθος δ' ἀμείνων λέμβων κατακόρυφον πᾶσαν τὴν θάλασσαν, καὶ προέτιμην μετὰ

Ζητοῦσιν αὐτῶν τὴν βασιλικὴν λέμβον μέγιστος οὗ ὄψις φθῆ εἰς τὸν Σαπτάλ. Τὸ πλοῖον τοῦτο εἶχε παραγγελθῆ ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Μεγάλου εἰς τὰ Γαλλικὰ Ναυπηγεῖα ὡς τρί-

κρατον· πριν όμως ή το πλοϊον συντελεσθή, συνετελέσθη του άνδρος εκείνου ή μοίρα, και ό Σαπτάχ έμεινεν ήμισυρας έν τοις γεωργίαις. Άλλ' άφ' ότου άρχει της Γαλλίας ή νεώτερος Ναπολέων, φιλοτιμούμενος να εξακολουθήσει τά έργα του θεϊου του, έν ύσοις ή εξακολουθήσας έφικτη, διέταξε και του μεγάλου τριζότου την αποπεράτισιν, και επεθύμησε τον μετασχηματισμόν αυτού εις ατμόπλοιν. Αύτη δε ήν ή πρώτη απόπειρα εφαρμογής του ατμού εις τρίκροτον.

Οδηγούμενοι υπό τε του ναυάρχου Κ. Ρωμαιοφ Δεφοσέ, πρώην ύπουργού των Ναυτικών έν Γαλλία, και υπό του πλοίαρχου του Σαπτάχ, οι Α.Α. Μ.Μ. περιήλθον πάντα τά μέρη του ώραιοι του του πλοίου, και εθαύμασαν τό τε σύστημα των ιστών αυτού, δι' όν ούροφ πνεύματι πλέσι άνευ πάσης άτμου βοηθείας, ως τό άριστον και ταχύτατον των ιστιοφόρων, και την τεραστίαν έλικα, ήτις όπισω της πρόμης ως γίγαντος θραχίον καταπληκτικώς στρεφόμενη, κακῶ πανθενώς και εις μέγα βάθος την θάλασσαν, και την άτμογόνο μηχανήν, ήτις κατ' ιδιαιτερον σύστημα κατασκευασμένη, ενεργει ούχι καθέτως ως αι συνήεις, άλλ' όριζόντιως, ελάχιστον σχετικώς καταλαμβάνουσα τόπον, και άλλας άγγινουστάτων έφευρέσεων εφαρμογάς, οίον της μηχανής ήτις συγχρόνως και αυτόματως άντιλει τό θαλάσσιον ύδωρ και μεταποιεί αυτό διά του άτμου εις πότιμον άριστης ποιότητας, και την κρήνην εις ήν οχύεται τό ύδωρ τούτο, και άφ' ής οι ναύται έκμυζάνουσιν αυτό διά σιδερών μαστών, χωρις ποτέ ούδέ βάνις να χυθή εις τό έδαφος.

Μετά δε την περιήγησιν ταύτην, ό πλοίαρχος διέταξε, να τεθή τό τρίκροτον εις κατάστασιν ναυμαχίας, και έν τῷ άμ. ηνεώθησαν θλαι των πυροβόλων αι καταπακται, και ήρχισαν άμφοτέροι αι πλευραι έξεμψύσαι φλόγας, και οι ναύται μετά διαφόρων και ζωηρών κινήσεων άνεβρίχοντο ότε μιν εις τά σχοινία, ότε δε εις τάς κεραίας, και άλλοτε εις τά θωράκια, και θλαί αι έναίριοι εκείναι γραμμαί έφλογίζοντο υπό τους πυροβολισμούς των. Οκτακόσιοι κανονοβολισμοί και τουφεκισμοί τρισχιλίοι έξύπνησαν τάς προς αιώων κοιμημένας ήχους όλων των μυχών του λιμένος, και εκρόνον αυτάς των ήσκημένον ναυτών τάς καρδιας. Πάντα δε τά βλέμματα έστρέφοντο μετά θαυμασμού προς την βασιλισσαν, ήτις έν ζ' εδρόντα και έκεραυνοβόλει τό πλοϊον, και εφαινετο άντικρύς έρηγνύμενον, και παγετώδης ό βορράς καταφέρετο από του Πάρνηθος και του Βρυλισσού, άθουρόητος, μέ φαιδρόν τό πρόσωπον και μειδιώντα τά χείλη, και μόλις λεπτούσῃ σκέπην έχουσα επί των ώμων της έρριμένην, ύστατο επί του φλογεροϋ και καπνίζοντος ήφαιστείου.

Από δε τά πολεμικά γυμνάσια ταύτα μετέβη ή βασιλική συνοδεία εις τό έν τοις κοίλοις του πλοίου παρεσκευασμένον πολυτελέστατον και κατά γαλλικήν φιλοκαλίαν διατεθειμένον γεύμα· κατά δε την όγδόην ώραν της έσπέρας, πυροτεχνήματα έρώτισαν διά μιας πύσαν την ποσειδώνην λεγάνην, και εις τό

γλαυκόν και ισθίλιον φῶς των πυρών της Ηεγγαλίας έφάνησαν αι βασιλικαι λέμβοι από του Σαπτάχ ήν την Πανδώραν διευθυνόμεναι.

Η δικροτος ναυαρχία ή Πανδώρα, είχε προτελη, σθη προς μίαν των ώραιοιον αποθαυρών του Ηεραίου, και προσδεθή στενωός εις αυτήν δι' απογαίον και άγκυρών. Γέφυρα δε διασκευασθείσα εις μικρόν άνεμοισιν και ροδοδαφινών, έφερεν από της παραλίας εις τό κατάστρωμα, έπερ, αποκομισθέντων όλων των έμποδών, διετέθη εις άπέραντον χοροϋ αίθουσα, κακαλυμμένην υπό μεγαλοπρεπούς σκηνής, ήν άπήντιζον όλων των εθνών αι σημαίαι. Φυτά άλλωθι κατακόσμου πάσας τάς γωνίας· στέρμματα άνθων έρέμυαντο πανταχοϋ, και περιέλισσον τού; ισθίον μεταβληθέντα εις λυχνοστάτας. Αι δε λυχναίαι έκειντο θαυμασιώς εκ συαρμογής ξιφών, πυροβόλων και άλλων όπλων, και ό βασιλικός θρόνος έστηζετο επί κανονίων όρειχαλαίων. Πάντων δε των των κοσμημάτων τό ώραιότερον ήσαν αι κρη των τε Αθηνών και του Ηεραίου; όν οι ύφθαλμοί εστιλθοι υπό τάς λυχνας και υπό τους λάμπους των περιδοσίων και των ψελίων αυτών άδάμακτοι. Ό,τι δε ιδιαίτερον εις την έορτήν προσέθετον ήτις ήν ή χάρις και ή φιλοφροσύνη μεθ' όν ή τε Κυρία εφροσε και ή εραστία θυγάτηρ της, ή Κ. Φουλαί ύπεδέχοντο τους προσκεκλημένους. Ηλουσία τράπη κατείχεον όλον τό δεύτερον κατάστρωμα, επί δε το πρώτου άδιακίπως διεδέχοντο οι χοροί, και εις ύψηλοϋ παρατήγματος έρέεον ή μουσική, ήμμετέρα άντανακλωμένη από την θάλασσαν. Περὶ τῆ τρίτην τέλος ώρον μετά τό μαπονύκτιον διεβλή ή έορτή, ής όμοίαν δυναμέλιχ μετά πεποιθήσεως να έπώμε· ότι δεν είδε ποτέ ό Ηεραϊσίδς άφ' ότου έπίσθη, εκτός άν πιστεύσωμεν ύτι έν ταις άρχαίαις μέραις αληθώς ή Αμφιρίτη συνεκάλει περι έαυτήν έν τῷ σμαραγδίνω πυμθμένι του χορούς των σκηνών, των τρίτονων και ναϊδίων. Καθ' ήν στιγμήν προσκεκλημένοι άπήρχοντο, ό άνεμος είχε κοπάσει, μ άμύμητον ήν τό θέμα όλων των φώτων των Γαλλικών πλοίων άντανακλωμένων εις τον τότε άβήπτητον της θαλάσσης καθρέπτην.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΟΙ

Υπό Κ. Η.

(Συνέχεια. "Ιδε Φυλλάδιον ΝΑ'.)

Ο Θεόφιλος έγνώριζε καλώς τον χαρακτήρα ή ηγεμόνος προς τον όποιον επεχείρησε να ειρηνεύσει και ήξευραν, ότι, δια να επιτύχη κατ' αυτό έπρεπει τον στείλη άνθρωπον δυναμένον να τον καταπλήξεν μεν διά της επιστημονικής και πολιτικής έμπειρίας του, να τον δελεάση δε διά της περι των λόγων ή νοήτητος, να τον γοητεύση δε διά της περι τον ήν που ελευθεριότητος. Οθεν ό πρέσβυς τον όποιον ή-

λίξατο, επιτηδεύτατος όν οικουεν εις τό να εκπληρώση τους δύο πρώτους όρους της έντολής του, έλαβε και πόρους ικανούς να εκπροσωπήση δεόντως την μεγαλοπρέπειαν του Βυζαντινού αυτοκράτορος έν τη επικρατία και έν τη αλήθ του καλίφου· διότι, εκτός των πολυτελών και πολυαριθμών δώρων οσα έδωκεν αυτόν να προσφέρη εις τον Ηαμουν και τους περι αυτόν μωγιστάνας και αυλικούς, επεγορήγησε προς τούτους εις τον πρέσβυν και τό ύπεροχον χρηματικών ποσόν των τεσσαράκοντα κεντηναρίων χρυσίου.

Ο Ιωάννης ό Γραμματικός ανεχώρησεν εκ Βυζαντίου έν έτει 832. Άμα φθάσας εις τό σύνορα της Συρίας, εφρεν ενταύθ επιτρόπους του καλίφου, αποσταλέντας εις προϋπάντησιν αυτού και έρωτήσαντας πως έχοι ό βασιλεύς· ό δε, πλείστον ενέπνευσεν άμείως εις πάντας θαυμασμόν διά την έμβροθίαν του ύφους και μάλιστα διά την λαμπρότητα των διαρβών, και την θαύλειαν μεθ' ής έσπειρε τό χρυσίον άμμου δίκην, καθώς λέγει ή εκ προσήγματος του Κωνσταντίου Πορφυρογεννήτου συγγραφείσα άνώνημος χρονογραφία. Επισήμου δε τυχών δεξιώσεως καθ' όλην την ήδοιορλίαν, εισήλθε πανηγυρικώς εις Βαγδάτιον, παρεστή ενώπιον του Καλίφου, άπήγγειλεν εις αυτόν τους παρά βασιλέως λόγους και απέλιθε, μετά της αούτης παρατάξεως, εις τό προσδιορισθέν δι αυτόν κατάλυμα. Πριν επιχειρήση τάς κροίας διαπραγματεύσεις, ό πρέσβυς ήθέλησε να προσκεκληθῆ μεν έτι μάλλον τους περι τον Καλίφον μεγαστάνας, ν' άξιωθῆ δε της προσωπικής εύνοιας του ύπερτάτου άρχοντος. Η μεγαλοπρέπεια ήν άπέδειξε καθ' όλην την διατριβήν του εις την πρωτεύουσαν εκείνην του Αραβικού κόσμου συνετέλεσεν εις τούτο ούκ ολίγον· και επετηδεύθη περι τό μέρος αυτό της διαγωγής επί τασούτον, ώστε σήμεραν ήθέλωμεν ονομάσαι τον τρόπον του μαιρακιάδη, άλλά ό τρόπος αυτός ήτο προσφωρτώτατος προς τους ανθρώπους προς ους είχε να πολιτευθῆ. Ούδεις των προς αυτόν φοιτώντων έφαισάθηποτε αίτια, μεγάλη ή μικρή, δεν άπήρχατο χωρίς να ληθῆ σεβός άργυροϋν χρυσίου πλήρες. Λέγουν δε, ότι συνεστειμένός ποτε μετά πολλών εκ των μεγαστάνων, διέταξε τους υπρέτας να φέρωσι την λεκάνην, εις ήν συνείδῃς να πλύνη τάς χείρας· ή λεκάνη αύτη, την όποιαν οι Βυζαντινοί εις την κοινήν του καιρού εκείνου γλώσσαον ώνόμαζον Χερνιθόζεσσο, ήτο χρυσή και διά πολυτίμων λίθων κεκοσμημένη. Οι συνεστειμένοι Αραβες είχαν ιδεί αυτήν πολλάκις και είχαν θαυμάσει τό κάλλος και την πολυτέλειαν του σεβούς. Άλλ' άφνης ό υπηρέτης επανελλών άνήγγειλεν, ότι απώλεσθη· πολλς τότε θόρυβος εγένετο κακά τοίς βαρβάροις και κινήσεις να εύρεθῆ τό λαπέν. Ο δε πρέσβυς, μετά πολλής άδιαφορίας, παρεκάλεσε να πάσῃ ή ταραχή και διέταξε τους υπηρέτας του να φέρωσιν έτερον σεβός επίσης λαμπρόν, προσθείς, ότι πρέπει τελευταίον να μεταχειρισθῆ και τούτο. Τό παραδοξότερον είναι, ότι, εάν πιστεύσωμεν τους χρονογράφους, ό Ιωάννης ό Γραμματικός είχεν αυτός πασαγγείλει τους υπρέτας του ν' απολάσωσιν. εξ έπίτηδες τό έν των χρυσιβοξέστων εκεί-

νων, δια να παραστήση την κωμωδίαν ταύτην, ήτις όμως πολλήν επροξένησε κρότον και βαθυτάτην έντύπωσιν εις όλον τό Βαγδάτιον.

Άλλοτε κάλιν ό Μαμουν, όστις, αντιφιλοτιμούμενος, άπειρα είχε πέμψαι εις αυτόν δώρα, απεφάσασε να δώση αυτόν χάρισμα πολυτιμότερον του χρυσου και των τιμαλφών λίθων· ύθεν διέταξε να σταλώσιν εις τον πρέσβυν εκατόν άνδρες εκ των Βυζαντινών άιγμαλιώτων τους όποιους έφρόντισε και να ένδυσῃ εύπρεπώς. Ο Ιωάννης ό Γραμματικός έσπευσε να τον ευχαριστήσῃ, δια τό εξαίρετον τούτο δέγμα της φιλοφροσύνης και φιλανθρωπίας· άλλά δεν εδέχθη την δωρεάν, μέχρις ου, πέμψας εις Βυζάντιον, έφερεν ισαριθμους Σαρακηνούς, τους όποιους, εις άντάλλαγμα των όμογενών, παρεδωκε τῷ μονάρχη των Αράβων.

Δεν περιωρίζετο δε εις μόνας τάς επιδείξεις ταύτας, δεν ύφελετο μόνον από την άδυναμία την όποιαν οι Ισχυροί εκείνην δύνασσαι της Ασίας είχαν προς την άφλοκέρδειαν, την μεγαλωδωρλίαν και αυτήν την άσωτίαν, άλλά και από τό φιλόμουσον και φιλότεχνον των νεοφύτων εκείνων του πολιτισμού, και μάλιστα του μεγάλου κυριάρχου, κατ' ή εξεπροώπει τον Βυζαντινόν βασιλέα. Οθεν άραξών πάσαν εύκαρίαν, και προκαλών συγγαμία τάς άφορμάς, εξέπληττε τους ανθρώπους αυτούς διά της εύκολίας με την όποιαν έλάλει περι των σπουδαιότερων ζητημάτων, και ιδίως περι των φιλοσοφικών και μαθηματικών άντικειμένων, των τασούτων εις την Καλίφην Μαμουν περισπουδάστων, και διά της πολυμυθείας ήν περι ταύτα άνεδείκνυε, καθιστών ερίδιλλον εις αυτούς όπόσον ήσαν έτι κατώτεροι των πρεσβυτέρων γόνων της σοφίας και της τέχνης. Ο Μαμουν, επί μάλλον και μάλλον δελεαζόμενος, ήρχισε να μεταχειρίζεται τον πρέσβυν ούχι ως ξένον, άλλ' ως οικειον, να τον μετακαλή συνεώς, να επισκέπτεται μετ' αυτού άπαντα τά καταστήματα του Βαγδάτιου, να τον συμβουλευεται περι των άπαιτουμένων βελτιώσεων και να πείθεται περι της ανάγκης του να περιέλθῃ εις ειρηνικώτερας σχέσεις προς τό κράτος εκείνο, του όποιου και μόνου ήδύνατο εις έτι να ζηλεύση την περι τάς τέχνας και τάς επιστήμας ύπεροχήν. Άίστε, ύτε, μετά τινων μηνών έν τῷ πρωτεύουσῃ του Αραβικού κράτους διατριβήν, ό Ιωάννης ό Γραμματικός, μεγαλοπρεπώς παραπεμφθείς, επανήλθεν εις Κωνσταντινούπολιν, τά πάντα εφαινοντο προπαρασκευασμένα εις την όριστικήν παγίωσιν της ειρήνης έν Ασία.

Κατά δυστυχίαν εις τό κατά πόδας έτος επέθανεν ό Μαμουν και διεδέχθη αυτόν ό αδελφός του Μουασσεμ. Ο Καλίφς ούτος ήτο μιν επίσης φίλος και προστάτης των επιστημών, ομοιάζων τον Θεόφιλον και κατά τούτο, ότι παράφορον είχαν έρωτα προς τάς οικοδομάς και τάς μηχανικάς τέχνας· άλλά πλείστα περιστατικά συνετέλεσαν εις τό να ανατρέψωσι τό επί του προκατόχου του εοξάμενον έργον της προς τους Βυζαντινούς ειρηνεύσεως. Ο νέος ήγεμόν επεθύμησε, φυσικῶ τῷ λόγω, να λαμπύνη την αρχήν της βασιλείας του διά πολεμικών

κατορθωμάτων ὁ Θεόφιλος ἀφ' ἑτέρου ἤλπισεν, ὅτι δὲν θέλει εὖρει παρ' αὐτῷ τὰ μεγάλα τοῦ προκατόχου του στρατιωτικὰ προτερήματα. Παρεκτός τούτου, καθὼς ἐν Βυζαντίῳ ἐπεκράτει ἡ θρησκευτικὴ μεταξὺ εἰκονομάχων καὶ εἰκονολατρῶν ἔρις, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς Ἀραβῖν εἶχε παλαιὰ πρὸ μικροῦ ματαία τις καὶ σφοδρικὴ φιλονεικία, ἀντὶ τοῦ Κοράνιον ἢ αἰ ποιητῶν ἢ οὐ. Καὶ καθὼς εἰς τὸ Βυζάντιον ὁ Θεόφιλος, προστατῶν τῶν εἰκονομάχων, καταδίωξε τοὺς εἰκονολάτρους, οὕτω παρὰ τοῖς Ἀραβῖν, ὁ Μουασσεμ, ἀσπαζόμενος τὴν δεξίαν, ὅτι τὸ Κοράνιον εἶναι ποιητῶν, ἠγωνίζετο νὰ ἐπιβάλῃ αὐτὴν, διὰ πάσης βίας, εἰς τοὺς ἀλλοτριωθενοῦντας. Ἐκαστος δὲ τῶν δύο ἡγεμόνων ὑπεκίνησε κατὰ τοῦ ἄλλου τοὺς ἐν ἑκατέρῳ τῷ κράτει ἑτεροδοξοῦντας καὶ πάσχοντας. Ὅθεν αἱ ἐχθροπραξίαι ἐπιβελήθησαν κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος τῆς τοῦ Μαμουὺ ἀποδιδώσεως.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 833, ἐνενεήκοντα χιλιάδες Σαρακηνῶν ἐπέβαλον εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἀγόμενοι ὑπὸ Ἰβραήμ, τοῦ θείου τοῦ Καλίου. Ὁ Θεόφιλος ἀνταπεξήληεν αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης, ὑπὸ τῶν δύο ἐπιφανεστέρων αὐτοῦ στρατηγῶν παραπεμπόμενος, τοῦ Μανουὴλ καὶ τοῦ Θεοφύλου. Ὁ ἐξ Ἀρμενίων καταγόμενος Μανουὴλ ἦτο, ὡς προεῖπαμεν (σελ. 18, ὅπου, κατὰ τυπογραφικὴν παραδρομὴν, τὸ ὄνομά του μετετράπη εἰς Μιχαὴλ) θείος ἀπὸ πατρὸς τῆς δεσποίνης Θεοδώρας, ἦτοί τῆς τοῦ Θεοφίλου σύζυγος· ἀλλὰ πολὺ πρὸ τῆς ἀνυψώσεως αὐτῆς εἶχαν εἰσελθεῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ προαχθῆ εἰς τὰ ὑπάτα τῶν ἐξουσιῶν. Διότι ἐπὶ Μιχαὴλ Ῥαγγαζῆ, 812—813, ἦτο πρῶτος τῶν ἱπποκόμων ἢ πρωτοστράτωρ· καὶ ὅτε ἐστάσιασεν ὁ Λέων ὁ Ἀρμένιος κατὰ τοῦ Μιχαὴλ, ὁ δὲ ἄλλιος αὐτὸς βασιλεὺς, καταπονηθεὶς, ἀπέθετο τὴν ἀρχὴν, μόνη δὲ ἡ γενναία αὐτοῦ σύζυγος Προκοπία ἠθέλησε ν' ἀντισταθῆ, μετ' ὀλίγων πιστῶν, εἰς τὸν σφετεριστὴν ἐκείνον, ὁ Μανουὴλ, φυλάττων τοὺς ὄρκους αὐτοῦ, ἐδείχθη πρόθυμος ν' ἀγωνισθῆ ὑπὲρ τοῦ νομίμου κυριαρχοῦ. Ὁ Μιχαὴλ ἐπέμεινε ἀποφεύγων τὸν ἐμφύλιον ἀγῶνα, καὶ ἀνηγορεύθη ἤδη ὁ Λέων ὁ Ἀρμένιος. Ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς, λησμονήσας τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν χρηστότητα τοῦ Μανουὴλ, ἐμνησιμάκησε κατ' αὐτοῦ, οὐδ' ὁ ἔσχατος τοῦ πρῶτου βασιλεῦς ὑπέρημαχος ἐξουτέλιεν αὐτὸν ἀγενῶς ἐνώπιον τοῦ νεωστὶ ἀνατελειαντος ἡλίου. Ὁ Λέων, ἅμα μετὰ τὴν ἀναγόρευσίν του, ἀναδείξας τὸν Μανουὴλ πατριῶν καὶ στρατηγῶν τῶν ἀνατολικῶν, περιωρίσθη νὰ τὸν εἴπῃ: « οὐκ ἔδει σε πρὸς τὸν κατ' ἐμοῦ ὀπλίξασθαι πόλεμον, » σύμβουλον τοῦ βασιλεῦς καὶ τῆς Προκοπίας γυνάμονον. « Ὁ δὲ, μετὰ εὐγενοῦς παρόρησίας, ἀπάντησεν: « ἀλλ' οὐδὲ σὲ ἔδει κατὰ τοῦ εὐεργέτου, ἔτι » δὲ καὶ συντέκνου σου, χεῖρα ἀντάραι. » Δὲν ἔπαυσεν δὲ ἔκτοτε ὁ Μανουὴλ διαπρέπων ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν αὐτοῦ, δι' ἃ μέγα ὄνομα καὶ κλέος ἀπέκτησε καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Ἀραβῖν, ὁ δὲ Θεόφιλος οὐδένα εἶχε στρατηγῶν ἐνάμιλλον αὐτοῦ ἢ τὸν προσημνησθέντα Θεόφρονον.

Τοῦ δὲ Θεοφύλου τούτου ἡ ἱστορία εἶναι παραδει-

ξοτάτη. Καθὼς ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι πολλοὶ ἱστοριογράφοι τῶν ὁποίων βλέπομεν μὲν τὸ ῥεῦμα αὐτῶν καὶ μέγα ἀποβαῖνον, ματαίως δὲ ἀναζητοῦμεν τὴν πηγὰς, διότι αἴρουν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνατέλλουσι, ἢ δέλον δὲ πῶθεν καὶ ποῦ ὑπὸ γῆν κατηνέχθησαν· ἢ καὶ τοῦ Θεοφύλου ὁ μὲν βίος ὑπέρθε πολυβύβλητος ἐπὶ τῆς τοῦ Θεοφίλου βασιλείας, ἀλλ' ἡ καὶ γωγῆ ὑπὸ μυστηριώδους τινὸς καὶ θαυμασίου περικλύπεται ἀσπίδος. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο, κατὰ μὲν τὸν Κεδρηνόν, « τῶν ἐκ βασιλικῆς σείρας ἡρώων », κατὰ δὲ τὴν ἐκ προσταγμάτων Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογενήτου συγγραφείσαν ἀνώμην χρονολογίαν, καὶ αὐτὸς βασιλεὺς. Τὸ πρῶτον φησίνεται ἀδύνατον, διότι, καὶ μὲν τὸ τῶν Λαλαίων γένος καθρέθη ὑπὸ τῶν κατακτησάντων τὴν Περσίαν Ἀράβων, περὶ τὰ διακόσια ἔτη πρὸ τοῦ Θεοφίλου, ἀλλὰ πολλοὶ μικροὶ ἡγεμονίσαι διηγήθησαν, καὶ ἐπὶ τῆς τῶν Ἀράβων κυριαρχίας, ἢ διάφορα τῆς Περσίας μέρη, μάλιστα δὲ εἰς τὰς περὶ τὴν Κασπίαν χώρας, ἄλλοτε μὲν ἀναγνωρίζον τὴν Μωαμεθανικὴν δεσποτείαν, ἄλλοτε δὲ κατὰ τὴν ἐκείνην κατ' αὐτῆς, τῆ συνεργείᾳ ὄλων τῶν ἐπιπέλων αὐτῆς, καὶ ἰδίως τῶν Βυζαντινῶν. Ἀγία λοιπὸν, ὅτι ὁ πατὴρ ἐκείνος ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἴτε ὡς πρόσθετος μικροῦ τινος ἡγεμονίσαι εἴτε ὡς φυγὰς, περὶ τὰ τέλη τῆς προσηγουμένης γῆδος ἐκατοκτατηρίδος, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Βιρηνῆς. Αἱ περιστάσεις, ὡς φησίνεται, δὲν ἦσαν τότε δεξιά εἰς τὸ νὰ ὑποκινήσῃ Βυζαντινὴ αὐτῆς ἐν Περσίᾳ κατὰ τῶν Ἀράβων, ὡς, ὅτε ὁ φυγὰς βασιλεὺς ἢ πρόσθετος, πικτικὸν παραμεληθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπέθανεν ἐπὶ ἀκατονόμαστος, καταλιπὼν υἱόν, εἴτε ἐκ τῆς βασιλευσούσῃ ταύτῃ συναρθέντος, εἴτε καὶ ἐκ τῆς θραϊκῆς συναφείας. Ἡ Σημειώσεων ἡμῶν, ὅτι κατ' ἐλθὼν, τρίτην, γραφὴν, ἢ ἀναφέρουσιν ὅτι Λέων Γραμματικὸς καὶ ὁ Συμεὼν ὁ Μάγιστος καὶ ἄλλοι ἄλλοι, ὁ Θεόφιλος δὲν ἐγεννήθη εἰς Βυζάντιον, ἀλλὰ προσέφυγεν εἰς αὐτὸ μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἰσχυρῶν Περσῶν, ἐπὶ Θεοφίλου ἤδη βασιλεύοντος· ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι χρονολογῶντες ἐπύχθησαν τὸν Θεόφρονον μετὰ τοῦ ἐπὶ Θεοφίλου τινόντι προσφυγόντι εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς Βαβέκ, περὶ οὗ μετ' ὀλίγου ἢ δὲ προσηγουμένως ἐκτεθείσα διήγησις εἶναι πικρῶτέρα.

Κατὰ τὴν διήγησιν ταύτην, ὁ νέος Σημειώσεων διήγεν ἐν τῷ Βυζαντίῳ, μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον, βίον ἄπορον, καὶ ἀφανῆ, ὅτε οἱ ὑπὸ τῶν Ἀράβων καταλιθόμενοι Πέρσαι, οἱ αἰετοὶ πάντες τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπὸ τῆς δουλείας ἐλευθερώσεως καὶ προσηλωμένοι ὄντες εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ βασιλεῦς αὐτῶν οἴκου, ἐπειδὴ « ἐξέλιπον ἐκ τῶν » ἐκ νεῦν πολέμων καὶ τῆδε κάκεισε μετασημῶν ἐκ τῶν Ἀραβῶν ἐλευσόμενοι οἱ τῆς βασιλικῆς φυλῆς, » ἐνεθυμήθησαν τὸν ἄλλοτε εἰς τὸ Βυζάντιον προσθεύσαντα ἢ καταφυγόντα ἄνδρα καὶ ἐπιπέπον εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ. Καὶ τοῦτον μὲν διη-

ρον ἤδη μετὰ τῶν ζώντων, ἀλλ' ἔμαθον, ὅτι εἰς τὴν νῆσον Ὀξείαν, πλησίον τῆς Χαλκηδόνας, ἐξηγυνὴ χήρα, λέγουσα αὐτὴν μητέρα, ἀπογόνου τινὸς τῶν τῆς Περσίας βασιλέων. Ὅθεν, ἐξετάσαντες τὸν νεόν καὶ τὴν μητέρα, ἐπέβησαν, καὶ ἀπὸ ἄλλων τεκμηρίων καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν γνωρισμάτων τῆς φυγῆς καὶ τοῦ σώματος, ὅτι ὁ ζυγούμενος φέρει τὸν ὄντι εἰς τὰς φλέδας αὐτοῦ τὸ τοῦ Ἀρταξέρξου αἷμα. Ἦτο δὲ τότε δωδεκαετής τὴν ἡλικίαν καὶ, ἀναγγελέντος τοῦ πράγματος εἰς τὸν βασιλεύοντα κατ' ἐκείνο τοῦ χρόνου Λέοντα τὸν Ἀρμένιον, οὗτος δὲν τὸν παρέδωκεν εἰς τοὺς Πέρσας, ἀλλὰ, καλέσας αὐτὸν Θεόφρονον, ἀνέλαβε νὰ ἀνατρέψῃ τὸν νέον ἐπαξίως τῆς καταγωγῆς, ἵνα τὸν μεταχειρισθῆ βραδύταρον ὡς ὄργανον ἐπιτήδειον τῶν κατὰ Ἀράβων βουλεμάτων του. Ὁ νέος Θεόφρονος εἶχε πλείστην μὲν σῶματος χάριν, πλείστην δὲ εὐφυίαν πνεύματος, καὶ θαυμασίως προκόψας, ἠγαπήθη, διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ εὐγένειαν, ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ ὅλης τῆς αὐλῆς. Ὁ συνανατραφεὶς μετ' αὐτοῦ Θεόφιλος τὸν ἐθεώρει ὡς ἀδελφόν, καὶ, βασιλεύσας, κατέστησεν αὐτὸν πατριῶν καὶ τῶν ἑδικωσέντων τὴν ἀδελφὴν του Ἑλένην. Μικρὸν δὲ πρὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν πρὸς τοὺς Ἀράβους ἐχθροπραξίων, συνέβη γεγονός τι, τὸ ὅποιον συνετέλεσε βεβαίως μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν διάλυσιν τῶν περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεων. Διότι Πέρσης τις, ὀνόματι Βαβέκ, ὅστις εἶχεν ἐπανασταθῆναι κατὰ τοῦ Μαμουὺ καὶ ἐπὶ πενταετίαν ἠδυνήθη νὰ ἀντισταθῆ εἰς τοὺς κατ' αὐτοῦ ἐκπεμφθέντας στρατοὺς, ἠττηθεὶς τελευταίον, προσέφυγεν εἰς τὴν Σινώπην μετὰ τῶν λοιπῶν τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ, εἰς ἑπτὰκις χιλίους ἄνδρας συμποσομένους, καὶ ἔγραψεν ἐκείθεν εἰς τὸν Θεόφρονον, ὅτι παραδίδει αὐτὸν καὶ τοὺς γυναικῶς κατὰ τοῦ κοινῶ αὐτῶν ἐχθροῦ ἀγωνισθέντας στρατιώτας του εἰς τὸν Βυζαντινὸν βασιλέα. Ὁ Θεόφιλος ἐδέχθη εὐχαρίστως τοὺς πρόσφυγας αὐτοὺς, συνεκρότησεν ἀπὸ αὐτῶν ἴδιον τάγμα, τὸ ὅποιον ἠέξασε βραδύτερον, διὰ τῆς ἀφίξεως καὶ ἄλλων πολλῶν Περσῶν, καὶ συνεποσάθη μετ' ὀλίγον μὲν εἰς 14,000 ἀνδρῶν, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς 30,000· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βαβέκ, ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ ὁ Θεόφρονος, τὸν ὅποιον οἱ ἐπίκουροι ἐκείνοι ἐλάτρευσαν ὡς διάδοχον τῶν ἀρχαίων αὐτῶν μοναρχῶν· ὅθεν, παροτρυνόμενοι ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι μάχονται ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἰδίου βασιλοῦ καὶ ὅτι, μετὰ τῶν Βυζαντινῶν συνασσομένοι, ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀγωνίζονται ἀνεξαρτησίας, ἀπέβησαν φοβεροὶ εἰς τοὺς Ἀράβους καὶ πολυβύβλητοι διὰ τὰς ἐπιδρομὰς καὶ τὰ κατορθώματα κατὰ τῶν σφετεριστῶν καὶ τῶν τυράννων τῆς πατρίδος των. Ἀφ' ἑτέρου καὶ ὁ Θεόφιλος περιουσιώθη παντὶ σθένει τοὺς πολυτίμους ἐκείνους συμμάχους. Ἐπέτρεψεν αὐτοῖς τὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἐπιγαμίαν, ἀνήγαγε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εἰς τὰ ὑπάτα τῶν βασιλικῶν ἐξουσιῶν καὶ ἐνεμειν ἐν γένει εἰς αὐτοὺς ἅπαντα τὰ προνόμια τῶν ὑψηλῶν τοῦ κράτους. Ἐκ δὲ τούτου οὐ μικρὰ παρήχθη ζηλοτυπία τῶν Βυζαντινῶν πρὸς τοὺς ξένους ἐκείνους, ζηλοτυπία

ἀφ' ἧς πολλὰ ἔκαθεν ὁ ἀγαθὸς Θεόφρονος, γενόμενος ἐπὶ τέλους ἀδικὸν αὐτῆς οὐρα.

Ἦτο τοιοῦτων περιστοιχισμένος ἀνδρῶν, ἀντικαρῆστη ὁ Θεόφιλος κατὰ τὸν ἐμβολόντων εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν Σαρακηνῶν. Ἐγγὺς δὲ γενόμενος τῶν ἐχθρῶν, συνεκρότησε συμβούλιον περὶ τοῦ ἐπιτήδειου τῆς ἐπιπέσεως τρόπου. Ἐνταῦθα ὁ μὲν Μανουὴλ, ὅστις αἰετοὶ ἐφρόνει, ὅτι δὲν συμφέρει νὰ ἐπιτίθεται ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους, ἐγνώμοδότησε νὰ ἐπιτραπῆ ἡ μάχη εἰς δια τῶν στρατιῶν ὁ δὲ Θεόφιλος ἐξεναντίας ἐνόμισεν, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ πρέπει διὰ τῆς παρουσίας του νὰ ἐμφυχῶσιν τὰν στρατὸν καὶ προστούτοις, ὅτι φρόνιμον εἶναι νὰ ἐπιθεθῶσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ διὰ νυκτός, ἵνα ἐλαττώσῃ τὴν ἐκ τοῦ πλήθους ὑπεροχὴν τῶν Ἀράβων. Προέβηκε δὲ, ὅτι εἶναι πρόθυμος αὐτὸς νὰ ἄρῃ τὴν πρῶτος, μετὰ τοῦ τῶν Περσῶν περικύβητος, πεπεισμένος, ὅτι τοῦτο θέλει ἀρκέσει εἰς τὸ νὰ τρέψῃ τὰ Ἀραβικὰ στίφη, τῶν ὁποίων τότε, περικυκλωθέντων ὑπὸ τοῦ ἱππικοῦ, θέλει συμπληρωθῆ ἡ καταστροφή. Ἀλλὰ πολλοὶ ἀντίπονοι εἰς τὸ σχῆδιον τοῦτο, ὑποδεικνύοντες, ὅτι ὁ Θεόφρονος προτείνει τὴν τοιαύτην νυκτομαχίαν, πρὸς τὴν οἱ Πέρσαι αὐτοῦ ἦσαν μάλιστα εἰθισμένοι, ἵνα σφετερισθῆ τὴν ὄλην τοῦ κατορθώματος τιμὴν. Ὁ δὲ Θεόφιλος παρεδέχθη ἑκατέρας τῶν γνώμων τὸ εὐγενέστερον μέρος. Ἀπεφάσισε δηλαδή, ὅτι θέλει στρατηγήσει αὐτὸς καὶ ὅτι θέλει ἐπιτελῆ ἐν ἡμέρᾳ, διότι ὁ διὰ νυκτός ἀγῶν, ἐν ἀφανεί καὶ ἀνευ θεατῶν καὶ μαρτύρων γενόμενος, ἀποναρκῶναι τὸ κύριον τῆς ἀνδρείας κέντρον, τὴν φιλοτιμίαν. Ὁ Ἰβραήμ ἐντοῦτοις εἴτε δειλίας ἐνεκα, εἴτε ἄλλης τινὸς ἀγνώστου αἰτίας, εἶχεν ἀπέλθει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων, ἀναβὰς τὴν ἡγεμονίαν τοῦ λοιποῦ στρατοῦ εἰς τὸν Ἀβουαζάρ. Καὶ γενόμενης τότε συρράξεως φοβερᾶς, καὶ διεικῆς ἐκτέρωθεν πάλης, οἱ Βυζαντινοὶ ἐπὶ τέλους νῆαγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσῃσι· μόνος δὲ παρέμεινε ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ὁ Θεόφιλος μετὰ τὰς βασιλικὰς φάλαγγας καὶ διςχιλίων Περσῶν, ὑπὸ τὸν Θεόφρονον τεταγμένων. Οἱ γυναικοὶ οὗτοι ἄνδρες κατέλαβον παρακείμενόν τι βουνόν καὶ περιστοιχισθέντες ἐνταῦθα ἀπανταχόθεν, διετέλεσαν μέχρι τῆς ἑσπέρας ἐκλύμως προσβαλλόμενοι ἅμα καὶ ἀγωνιζόμενοι· διότι οἱ μὲν ἐχθροὶ, γινώσκοντες παρόντα τὸν βασιλέα, ἐπόθουν νὰ λάβωσιν αὐτὸν ἀγκυλώτων, ἢ δὲ βασιλικὴ φρουρὰ καὶ ἡ Περσικὴ μοῖρα διεκατέρησαν, ἵνα μὴ πάθωσι τὸ θνείδος τοῦτο. Νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης, ὁ Θεόφρονος κατεσοφίσαστο τοὺς Σαρακηνούς, παραγγέλλας εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ ποιήσῃσι, διὰ σαλπύγγων καὶ ἄλλων ὀργάνων, ὄρυθον μέγαν καὶ ἀλαλαγμόν, ὡς ἐπερχομένης τάχα βοήθειας εἰς αὐτούς. Οἱ Σαρακηνοὶ ὑποπτεύθησαν τῷ ὄντι τοιοῦτό τι, καὶ, φοβηθέντες μήπως κυκλωθῶσιν ἐνταῦθα καὶ παγιδευθῶσιν οὕτω μετὰ δύο ἐχθρῶν σώματων, ὑπεχώρησαν ἐπὶ μικρὸν καὶ τότε οἱ περὶ τὸν βασιλέα, ἰδόντες τὴν ὁδὸν ἀνοχθείσαν, ἀπῆλθον ἐπίσης πρὸς τὸ διαπεφυγὸς στρατόπεδον. Ἐκεῖ ὁ Θεόφιλος ἐπέπληξε μὲν τοὺς φυγάδας, πολλὰς δὲ ἀπένευε χάριτας καὶ τιμὰς εἰς τοὺς περὶ Θεόφρονον, αἰτίνας, φιλοτιμηθέν-

και ουδεν παιητικώτερον του τρυφερού εκείνου κοπι-
του της χανουμισσης, θρηνοδης τον νεον και ανδρειόν
της συζυγον

Χανούμισα Χάρης, ώραία γυνή,
'Εμπρός του νεκρού γονατίζουσα κλαίει.
'Ακούμηνος πόνος τά σπλάγχνα της καίει,
Τόν νοῦν της κλονεί.

Δαικάει! φρενήρης κτυπή τους κροτάφους
φρενήρης ύψώνει τις χείρας αὐτης,
Και βόστρουχοι κόμης ἀτάκτου, λυγής
Κυμαίνου και χύνονται μέχρι εδάφους.

'Ὁ δάκτυλος χήρα! Πικρά στοναχή
Της πνίγει τους θρήνους. Τό στήθος της σπασίει
Κ', ἐτοίμη νά φύγη, τί στήθος της δέρει
'Αλγούσα ψυχή.

Σελίμη! Ψυχή της φυγής μου, ἐγείρου'
Ση, ὅστις ταχὺς ὡς ἰεράς πατῆς,
Σελίμη! κορυγαίνει: ἀκούεις βροντῆς,
'Ακούεις βοῶσαν τήν γῆν της Ἰπείρου;

Γιαδοῦραι τήν κόλπιν πατοῦν μί ὄργην,
'Ὀπλίσου! Σαλπίζει της μάχης ὁ δαίμων,
Οἱ λόχοι σέ κρίζουν, ὁ ἱππος Σου βρέλων
Λατίζει τήν γῆν.

'Αλλ' ὦν συμφορά μου! ἡ σπαθ' ἡ καμπύλη
'Αδίσποτον τεύχος, μνημεῖον φαιτόν
Του κάθους σου, κρέμαται, κ' αἷμα πικτόν
Τῶν δέκα πληγῶν σου σκιπάζει τὰ χεῖλη.

'Ὡ πῶς τήν θανά σου ἐγώ ν' ἀνεχθῶ;..
Ἠλατύτερον, φίλοι, ἀνοίξατε μνήμα,
'Ἐκί κ' ἐγώ σπύδω μὲ πρόθυμον βῆμα,
Τό μνήμα πύδω.

Εἰς αὐτὴν δ' ἀντιτίθεται ἡ ἀνδρική θλίβις τῶν νευ-
πῶν και τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ φονευθέντος; πλοιαρχου.
Κοιμάται, ἰδοὺ ὁ ἄνδρας κοιμάται,
Και κέλευ παρίσταται φίλοι πολλοί,
Κοιμάται, πλὴν μία, θαρραῖς, ἀπειλή.

Εἰς τ' ἄλλα χεῖλη του εἶτι πλανῆται,
'Ὁ πένθιμος; κόλλας σιγῆ τῶν νευτῶν.
Πλὴν εἰς, σκελευσάς ὡς ἔλυν της φ. ε. α. γ.
'Ἐγγύ; του νεκροῦ ἤριμῆ, σταρωμένως
Τὰς χείρας κρατῶ.

Τὰ χεῖλη του μόνον σφραδίζων' ἀλλοίαν,
Ψυχρὴν εἰς τὸ λείψανον ἦν κολλῶ,
Και δάκρυα πλῆν δὲν γίνεαι θαλά,
Τὰ δάκρυα, φεῦ, τοῦ πληροῦν τῆν καρδίαν!

'Ἡ δ' ὠραιότερη ἀντανάστασις τοῦ ζωηροῦ αἰσθη-
ματος και της εὐγενεῶς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ, εἰσίν
αἱ τρεῖς στροφαι αἱ σφραγίζουσαι και στέφουσαι ὅλον
τὸ ποίημα.

Τὴν γλώσσαν δ' ἐπαινοῦντες, δὲν ἀρνούμεθα μὲν
ὅτι ἐλαφρά τινα, γραμματικὰ ἀμαρτήματα, διαρω-
θέντα ἅπαντα κατὰ τὰς ἐπι κρίσεις της ἐπὶ τοῦ συν-
γνητισμοῦ ἐπιτροπῆς (1), ἐξέβρυγον τὴν ποιητὴν. Ἀλ-

(1) Ὅτιν οὐ ἤθελεν ἀντι θανάτῳ (ἐν ὧ ἡμῶς ὑ-
πάρχει θ ν ἡ ξ ω. Οὐ θνήσκεις ἐν κόλπῳ). — (1) λ α λ α φ
ἀντι ἡ λ α λ α φ. — θ ο ὕ π ο ς ἀντι ἡ χ ο ς — κ λ α υ θ μ η
ρ ι σ μ ὸ ν ἀντι κ λ υ θ μ ὸ ν. — Τέρμα βραχὺ, ἐλ. τὸ διὰ βρα-
χίως ἐρχόμενον.

λὰ τ' ἀμαρτήματα ταῦτα εἰσι τόσω σπάνια, ὅστε δὲ
ἀρκοῦσιν ὅπως προκαλέσωσι τὴν μελιαναν ψῆφον ἡμῶν
ἀναλογιζομένων, ὅτι ἐξ αἰτίας τοῦ εἰσέτι ἀμφιβόλου
και ἀπαγοῦς της ἡμετέρας γλώσσῃς, δὲν ὑπάρχει ὀ-
ΔΕΝ τῶν μέγροι. τοῦδε ἐκτετατοῦ ποιημάτων, ἡς
δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν και συγγραμμάτων, ἀπὸλλυ-
μένον τοιούτων και βαρυντέρων· ἐξ ἐναντίας μελίαις
χάρικαις ἀποδίδουεν τῷ ποιητῇ διότι προφανῶς ἡ
τινα και ἄλλον ἐπιμελεῖται τὸ καθαρεύειν, και, ἐκ
τῶν δύο ἢ τριῶν ἡμαρτημένων, διδάσκει πῶς ὠρεῖ
στίχοι γράφονται δι' ὠραίας γλώσσῃς. Ἀλλ' ὅ,τι ἐπὶ
κάτων ἐπιζέλλον εὐρίσκουεν παρ' αὐτῶν, εἶναι ἡ τῆς
γλώσσῃς ὑψηλὴ και στροφή, ἡ περὶ τὴν φράσιν ἐγκρίσις,
ἡ φιλόκαλος χρῆσις, οὐδέποτε διὰ κατάχρησις, τῶν
θέτων, ἡ ἐκτονος και ἀξίωτος σύνθεσις, ἡ ἀληθὴς και
γραφικὴ μεταφορῆ, ὁ οὐχὶ κατ' ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ἐπι-
τεριστικῶς οὕτως εἰπεῖν, κατὰ τὸν νοῦν της γλώσσῃς
'Ἑλληνισμῶς, ὅστις ἀποδεικνύει λογιζομένη τῶν
χαιῶν με' ἔταν και ἐπιτυχῆ τάσιν πρὸς τὸν ἀντιπῆ-
πομνησιν. Ἡ ποιησις τοῦ Κ. Ζηλακωτου ἐδήμη
ὅτι τρεῖς αὐτὸς ἔλαθε διδασκάλους, τὴν φῆσιν, πῶ
λίερχίλου, τὸν Δάντην, τρεῖς ὡν ἕκαστος ἔχει ἴσως
ἰκαναίως ποιητὴν μέγρον τὸ μαθητὴν του. Ἀ. δὲ κί
τοῦ στεφάνου εὐ ἐστερήθη ἀνεπαρκῆς ἀπιστήσιμος π
ρύλλον τοῦ ἡμετέρου ἐπαίνου, δὲν διατάζουεν ὅμως ἡ
τῶ ἀπονείμαμεν αὐτὸ μετὰ πεποιθήσεως πλερ
στάτης.

—*—

Αἰτιγία.

Τὴν ἀμφιβόλον μου, φίλε, καταλὴν ἐν σκατάτῳ
Δούλις Ἑλλῶν θά γίνῃ.
Κ' ἂν τὴν κεφαλὴν μου πάλιν εἰς τοῦ; ποδῶν μου α
(μῶσῃ)

'Ἐπὶ θρόνου θά φανῶ.
'Ἡ γαστήρ ἐξ ἧς ἐξῆλθον τὸ πῦρ ἦτο, και ἐπέκω
φωσφορίζοντας πρὸς;
Μ' ἀποθέτουεν αἱ χεῖρις τῶν ἀνθρώπων ν' ἀπώθη
Κί ἀρνηζομαι σαλασῶς.
Σ. Κ. Κ.

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΩΡΑΣ.

Τῷ Κ. Π. Α. ΕΙΣ Α. Κοιτάται τί δηλοῖ τὸ λέει
λέει τοῦ ζ'. ἀριθμοῦ της ἀνθοδίστης. Δὲ, περιμένω
τοιαύτην ἐρώτησιν, εὐδ' ἐνομιζομεν τοιαύτην ἐξέγερσιν ἡ
γαστήρ. Ἡ Ἀνθοδίστη ἦτο, ὡς γνωστόν, μετὰ ἀκρίβη
ἐισαγωγῆς ἐλαφρῶν τιμῶν και χαρίτων Γερμανικῶν ἦν
εἰς τὴν ἡμετέραν μουσικὴν. Εἰς ἐξ αὐτῶν εἶναι και ἐ τοῦ
ἀσματος της Ἀνθοδίστης, ληθεῖς ἐκ τοῦ γνωστοῦ μὲ
δράματος ὁ κ. ε. τ. ο. ς. τ. η. ς. θ. ι. ν. ς. ε. ν. Β. ι. ς. ε.
λ. ε. ν. φ. Τὸ Γερμανικὸν ἄσμα περιείχε Γερμανιστὴ τὴν
λέει, ὁσάκις τὸ Ἑλληνικὸν τὴν περιείχε Ἑλληνιστὴ, ἡ
τοῦτο πρὸς κομωδῆσιν τῶν ἐν τῷ λόγῳ καταχρωμένων
λέγει ταύτη. Ἀλλ' ἡ κατάχρησις αὐτῆς εἶναι ἀσυγγνώμη
μειζων παρ' ἡμῖν ἢ παρὰ Γερμανοῖς, και ὁπαρξουσι και
γυναικες μάλιστα, και πρὸ πάντων γραῖται, εἰς κἄταν
εἶσαν λέξιν ἢ ὀλίγου δέιν, περιερίσανται και εὐ λέει τὸ
το δικωμομένην ὁ ε. ς. θ. ζ'. της Ἀνθοδίστης· και ἡ πρῆ
ικωμωδῆτε και φίλι τι, τοῦτο ἦτον ἐκ περιττου.